

EPISTOLA CĂTRE FILIPENI

Introducere

„ *Un volumaș de neasemuită delicatețe, suprim între copertile harului.* ”

— J. H. Jowett

I. Locul unic în Canon

Așa numita „Prima Biserică” a unei confesiuni din orice sat sau oraș se bucură de un prestigiu foarte mare în ochii membrilor săi. Ei bine, închipuiți-vă cât de mare a fost importanța primei biserici cunoscute — înainte de a fi existat confesiuni sau culte separate — nu doar într-o singură localitate, ci în toată Europa! Căci acesta a fost statutul o-cupat de adunarea de la Filipi, în Macedonia antică (astăzi nordul Greciei). Ce recunoscători ar trebui să fie creștinii din Occident (și chiar ne-creștinii, dacă ar ști că multe din binefacerile aflate la dispoziția lor decurg, în realitate, din creștinism) de faptul că Pavel a dat ascultare „chemării macedoniene”, cotind-o spre apus, iar nu spre răsărit, în misiunea sa de evanghelizare a imperiului roman! Poate continentul Asiei ar fi acela care ar trimite azi misionari în Europa și în America de Nord, iar nu vice-versa, dacă evanghelia nu ar fi prins rădăcini în Europa [în acest moment crucial din istorie de care ne ocupăm în această carte]. Membrii adunării din Filipi erau oameni darnici, care i-au trimis de nenumărate ori ajutoare lui Pavel — ceea ce constituie, din punct de vedere omenesc, motivul redactării acestei „scrisori de mulțumire”.

Dar Filipeni este mai mult — mult mai mult — decât o simplă scrisoare de mulțumire. Este, prin excelență, Epistola bucuriei, pe cuprinsul celor patru capitole ale ei cuvântul „bucurie” sau „bucurați-vă”, într-o formă sau alta, apărând mai bine de două-sprezece ori. Pavel învățase secretul de a se bucura și când drumul era ușor, și când era greu (4:11). Puține controverse sau muștrări găsim în această scrisoare plină de optimism. Motivul esențial pentru care creștinii *sunt capabili* să se bucure este faptul că Fiul lui Dumnezeu a găsit cu cale să coboare pe pământ, luând chip de Om — și încă de rob! Fără să se mărginească la vindecările săvârșite și la învățătura pe care a propovăduit-o,

El a mers până la moarte — și încă moarte de cruce. Filipeni 2:5-11 exprimă acest mare adevăr într-un paragraf minunat despre care mulți cred că ar fi fost una din primele cântări creștine, citată de Pavel sau chiar compusă de el. Chiar și acest

pasaj a fost inclus pentru a ne învăța că unitatea se realizează prin smerenie. În Noul Testament nu se face niciodată separație între doctrină și datorie — cum procedează unii membri ai bisericilor din vremea noastră, spre paguba lor. Aceasta e, în linii mari, epistola către Filipeni, una din cele mai optimiste și mai atrăgătoare cărți din toată Biblia!

II. Autorul

Întrucât cei mai mulți cărturari acceptă ca incontestabilă paternitatea paulină a cărții Filipeni, vom cita dovezile acesteia doar pentru completare. Unii cărturari cred că se pot întrezări în Filipeni urmele a *două* scrisori combinate sau că pasajul despre Rob de la 2:5-11 ar fi fost interpolat. Nu există însă manuscrise în sprijinul acestor teorii.

Dovezile externe sunt puternice. Între cei ce au citat scrisoarea către Filipeni, încă de la început, pomenindu-l pe Pavel ca autor, se numără: Ignat, Clement din Roma, Policarp, Irineu, Clement din Alexandria și Tertulian. Atât „canonul” lui Marcion, cât și Canonul Muratorian i-o atribuie lui Pavel.

Pe lângă referirea evidentă de la 1:1 la Pavel, stilul epistolei și topica frazei sunt caracteristice scrierilor lui Pavel.

Argumentele formulate de unii împotriva paternității pauline sunt neînsemnate. Vezi, de pildă, referirea la „episcopi și diaconi” de la 1:1, conform căreia, susțin aceștia, epistola nu putea fi scrisă decât după moartea lui Pavel. Argumentul ar sta în picioare, dacă i-am atribui termenului de *episcop* sensul pe care l-a căpătat mai târziu. Dar Pavel folosește termenul *episcopi* (în greacă: *epîskopoi*, având sensul de supraveghetori) atât în epistolele pastorale, cât și la Fapte 20:28 cu sensul

781

782

Filipeni

sinonim *depresbieri*. De asemenea, să nu se uite că deși mesajul este adresat unei singure biserici, aceasta avea o *pluralitate* de epis-copi.

H. A. A. Kennedy rezumă în termeni minunați *dovezile interne*: Poate că nici o epistolă paulină nu poartă mai concludent amprenta autenticității (decât Filipeni). Există o lipsă de afectare, o delicatețe de simțire, o revărsare sinceră a inimii, care nu pot fi simulate.¹

III. Data

Asemenea epistolelor către Efeseni, Coloseni și Filemon,

Filipeni a fost redactată în închisoare, de unde apartenența sa la categoria „Epistolelor din închisoare” (sau din captivitate). Dar, dacă celelalte trei au fost scrise și expediate aproape sigur în același timp (prin anul 60 d.Cr.), Filipeni a fost redactată în mod sigur puțin mai târziu. Marcion afirmă concret că Pavel a scris epistola către Filipeni de la Roma — fapt care concordă cu versetele 1:13 și 4:22, de unde reiese că scrisoarea ar fi fost redactată la Roma. Pavel a petrecut doi ani sub arest la Roma; anumite aluzii din cuprinsul scrisorii sugerează că Filipeni a fost redactată către sfârșitul acelei perioade. De exemplu, 1:12-18 ar presupune trecerea unei anumite perioade de timp în care Pavel să fi predicat de la sosirea sa în Cetatea Eternă. Faptul că pricina lui Pavel urma să fie adjudecată (probabil, în mod favorabil) pare să fie indicat de 1:12, 13, 19,23-26.

Faptele acestea, împreună cu durata de timp pe care o presupune redactarea scrisorilor, efectuarea vizitelor, precum și darurile în bani la care face aluzie epistola, sunt în măsură să sugereze anul 61 d.Cr. ca dată a apariției scrisorii.

IV. Fondul și tema

A fost o zi măreață în istoria misioniera-tului creștin când apostolul Pavel a ajuns până la Troa, cu prilejul celei de-a doua călătorii misionare a sa. Troa era situată pe coasta de nord-vest a Asiei Mici, de partea cealaltă a Mării Egee, vis-a-vis de Grecia. Într-o noapte, în cadrul unei vedenii, apostolului i s-a arătat un om, care i-a spus: „Vino în Macedonia și ajută-ne!” (Fapte 16:9). Imediat Pavel a aranjat să plece cu corabia în Macedonia, împreună cu Timotei, Luca și Sila. Aceștia au debarcat pe pământul *Euro-*

pei la Neapolis, după care s-au deplasat în interiorul teritoriului, ajungând la Filipi — oraș deținând pe vremea statutul de colonie romană, guvernată de oficialități romane, care acordau drepturi și privilegii de cetățenie locuitorilor săi. În ziua de sâmbătă, predicatorii evangheliei s-au coborât până pe malul unui râu, unde mai multe femei aveau obiceiul să se adune la rugăciune (Fapte 16:13). Una dintre acestea era Lidia, vânzătoare de purpură din orașul Tiatira. Primind evanghelia, ea a devenit prima convertită cunoscută la creștinism de pe continentul european.

Dar șederea lui Pavel în Filipi nu s-a dovedit într-un totuș lipsită de primejdii. O femeie posedată de un duh de ghicire (sau prevestire a viitorului) i-a întâlnit pe slujitorii Domnului și s-a

ținut după aceștia, o vreme, strigând: „Oamenii aceștia sunt slujitorii Dumnezeului Celui Preaînalt, care ne vestesc calea mântuirii” (Fapte 16:17). Nevoind să accepte mărturia unei persoane posedate de un duh rău, apostolul i-a poruncit demonului să iasă din ea. Când au văzut stăpânii ei ce s-a întâmplat, că și-au pierdut dintr-odată o sursă grasă de profituri, s-au înfuriat pe Pavel, târându-l împreună cu Sila în piața din centrul localității, să dea socoteală de fapta lor reprezentanților Romei. La rândul lor, magistrații au poruncit ca Pavel și Sila să fie bătuți și aruncați în închisoare. Ce s-a întâmplat în acea închisoare din Filipi este de-acum un fapt binecunoscut. La miezul nopții, Pavel și Sila se rugau și cântau laude lui Dumnezeu. Deodată s-a produs un mare cutremur, toate ușile închisorii deschizându-se iar lanțurile deținuților fiind dezlegate. Crezând că deținuții au evadat, temnicerul a fost cât pe aci să-și ia viața, până când Pavel l-a asigurat că nici un deținut nu a fugit. Atunci temnicerul a strigat: „Domnilor, ce să fac ca să fiu mântuit?” (Fapte 16:31). Harul lui Dumnezeu a câștigat încă un suflet de preț, în orașul Filipi. Dimineața, autoritățile locale i-au îndemnat pe Pavel și pe însoțitorii săi să părăsească degrabă orașul — dorință căreia Pavel nu i s-a conformat, amintindu-le că au bătut și întemnițat un cetățean roman, fără ca acesta să fi fost judecat. După rugămințile stăruitoare ale magistraților ca Pavel și însoțitorii lui să părăsească orașul, aceștia s-au lăsat înduplecați, trecând mai întâi pe la locuința Lidiei, după care și-au luat rămas bun de la credincioșii din Filipi (Fapte 16:40). Circa zece ani mai târziu, Pavel le-a scris

Filipeni

783

filipenilor, pe când se afla din nou în închisoare. Filipenii auziseră că Pavel era în temniță, drept care i-au trimis un dar în bani. Epafrodit primise însărcinarea de a-i transmite lui Pavel acest dar. După ce l-a transmis, acesta s-a hotărât să mai stea, ajutându-l pe apostol să se descurce, în necazurile prin care trecea. Dar apoi chiar Epafrodit s-a îmbolnăvit, în timp ce-și desfășura misiunea. De fapt, a fost aproape de moarte. Dar Dumnezeu S-a îndurat de el, însănătoșindu-l. Iar

I. SALUTUL LUI PAVEL, LAUDA ȘI RUGĂCIUNEA SA (1:1-11)

1:1 Chiar de la începutul epistolei se stabilește legătura dintre Pavel și Timotei. Asta nu înseamnă că Timotei l-a ajutat pe

Pavel să redacteze Scrisoarea. El fusese alături de Pavel când el vizitase orașul Filipi prima oară, deci era cunoscut de sfinții de acolo. Acum **Timotei** se află cu **Pavel** apostolul, la începutul acestei scrisori.

acum Epafrodit era gata să revină la Filipi, unde era membru în adunarea locală. Prin urmare, apostolul îl trimite înapoi, dându-i această scrisoare de mulțumire. Filipeni este una din cele mai personale și mai afectuoase din epistolele lui Pavel. Ea ne arată limpede că adunarea aceasta se bucura de stima și prețuirea deosebită a apostolului. Când citim această epistolă, sesizăm legătura foarte tandră ce exista între marele apostol și biserica aceasta, pe care el o înființase.

Pavel era acum înaintat în vârstă (vezi Filemon 9), în timp ce Timotei era încă destul de tânăr. Astfel îi vedem pe reprezentantul senectuții și pe cel al tinereții înjugați împreună în slujba Celui mai bun dintre stăpâni sau, cum se exprimă Jowett: „E o contopire a primăverii cu toamna; o armonizare a entuziasmului cu experiența; a impulsului cu înțelepciunea; a nădejzii și seninătății cu asigurarea deplină.”²

SCHIȚA CĂRȚII

I. SALUTUL LUI PAVEL, LAUDA ȘI RUGĂCIUNEA SA (1:1-11)

II. ÎNTEMNIȚAREA LUI PAVEL, PERSPECTIVELE SALE ȘI ÎNDEMNUL LA PERSEVERENȚĂ (1:12-30)

III. ÎNDEMNUL LA UNITATE, BAZAT PE PILDA LUI CRISTOS, DE SMERENIE ȘI JERTFIRE (2:1-16)

IV. PILDA DE IMITAȚIE A LUI CRISTOS, DATĂ DE PAVEL, TIMOTEI ȘI EPAFRODIT (2:17-30)

V AVERTISMENTUL ÎMPOTRIVA ÎNVĂȚĂTORILOR FALȘI (3:1-3)

VI. MOȘTENIREA LUI PAVEL ȘI REALIZĂRILE SALE — LA CARE A RENUNȚAT DE DRAGUL LUI CRISTOS (3:4-14)

VII. ÎNDEMNUL LA O UMBLARE CEREASCĂ, EXEMPLIFICATĂ DE APOSTOL (3:15-21)

VIII. ÎNDEMNUL LA ARMONIE, AJUTORARE RECIPROCĂ, BUCURIE, ÎNGĂDUINȚĂ, SPIRIT RUGATIV ȘI O VIAȚĂ DISCIPLINATĂ A GÂNDURILOR (4:1-9)

IX. MULȚUMIRILE LUI PAVEL PENTRU DARURILE FINANCIARE PRIMATE DIN PARTEA SFINȚILOR (4:10-20)

X. SALUTĂRI DE ÎNCHEIERE (4:21-23)

Comentariu

Filipeni

Ambii sunt descriși ca **robi ai lui Isus Cristos**. Ambii îi iubeau pe Stăpânul lor. Legăturile Calvarului i-au atașat pe veci slujirii lor față de Mântuitorul.

Scrisoarea este adresată **tuturor sfinților în Cristos Isus care sunt în Filipi, împreună cu episcopii și diaconii**.

Termenul *toți* apare destul de frecvent în această epistolă, căci Pavel era plin de dragoste și preocupare pentru toți copiii Domnului.

Sfinții în Cristos Isus care sunt în Filipi descrie poziția dublă deținută de credincioși: Cât privește statutul lor spiritual, ei au fost puși deoparte de Dumnezeu **în Cristos Isus**. Dar în ce privește poziția lor geografică, ei se aflau la **Filipi**. Cu alte cuvinte, se aflau în două locuri simultan!

Apoi apostolul menționează cuvintele **episcopi și diaconi**.

Episcopii erau presbiterii sau supraveghetorii din adunare — cei care aveau în grija lor pastorală turma lui Dumnezeu, conducând-o, prin pilda lor evlavioasă. Pe de altă parte, **diaconii** erau slujitorii bisericii care se ocupau mai cu seamă de problemele materiale, cum ar fi finanțele, etc.

Nu existau decât aceste trei grupuri în cadrul bisericii: **sfinții, episcopii și diaconii**! Căci dacă ar fi existat și un „cleric” peste credincioșii din Filipi, Pavel l-ar fi amintit. Dar iată că el se referă doar la **episcopi** (deci, plural) și la **diaconi** (de asemenea la plural).

Aici avem o remarcabilă imagine a simplității vieții bisericii, în epoca ei primară. **Sfinții** sunt menționați primii, apoi *călăuzele lor spirituale* iar la urmă *slujitorii lor vremelnici*. Și atât!

1:2 în cadrul salutului său caracteristic, Pavel le dorește sfinților **har...** și **pace**. Primul termen nu reprezintă atât de mult harul dăruit unui păcătos la convertirea sa, cât **harul** pe care trebuie să-1 obțină în permanență de la tronul de har, care să-1 ajute ori de câte ori are nevoie de el (Ev. 4:16). Tot așa, **pacea** care le-o dorește Pavel nu este atât de mult pacea cu Dumnezeu, pe care oricum ei o aveau deja, cât **pacea** lui Dumnezeu, care se obține prin rugăciune și mulțumire (4:6, 7).

Ambele binecuvântări se capătă **de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Isus Cristos**. Apostolul îl onorează pe Fiul în egală măsură cu Tatăl (Ioan 5:23). Pentru Pavel nu există nici o îndoială că Isus Cristos este Dumnezeu.

1:3 Acum Pavel izbucnește într-o cân-

tare de mulțumire. Dar asta nu e o noutate pentru apostol. Zidurile închisorii din Filipi răsunau de cântările intonate de Pavel și Sila, cu ocazia primei lor vizite în acel oraș. Când Pavel așterne în scris aceste cuvinte, el se află probabil la Roma — unde continuă să cânte „cântece de seară”. Neînvinsul Pavel! **Toată amintirea** privitoare la filipeni i-a umplut inima de un val de mulțumire, întrucât nu numai că acești credincioși erau copiii lui în credință, ci, în multe privințe, se dovediseră o biserică model.

1:4 în toate rugăciunile, el a făcut cereri pentru filipeni, **cu bucurie**. Pentru el era o adevărată desfătare să se roage pentru ei, acest lucru nefiindu-i o povară. Din acest pasaj și din multe alte scrieri ale lui Pavel aflăm că el era un om al rugăciunii — ceea ce ne face să încetăm de a mai căuta motive suplimentare menite să explice de ce s-a folosit Dumnezeu de el într-o măsură atât de mare. Dacă ținem seama de amploarea călătoriilor sale și de sumedenia de creștini cu care a făcut cunoștință pe parcurs, rămânem uimiți să constatăm ce legături strânse și personale a păstrat apostolul cu ei, interesându-se de soarta fiecăruia în parte.

1:5 Motivul concret al mulțumirilor lui Pavel din acest verset 1-a constituit **părtășia** lor în răspândirea **evangeliei din prima zi și până acum**. Prin părtășie s-ar putea înțelege și asistență financiară, dar negreșit și ajutor în rugăciune și devotamentul loial pentru răspândirea „veștii bune”. Când Pavel spune **prima zi**, e normal să ne gândim dacă temnicerul în cauză mai trăia, când a fost citită scrisoarea aceasta în auzul adunării de la Filipi. Dacă răspunsul e afirmativ, amintirea acestor clipe de la început, când Pavel 1-a prezentat pe noul convertit credincioșilor din Filipi, va fi atins în mod special coarda inimii sale.

1:6 Gândindu-se la startul bun pe care l-au făcut credincioșii în viața lor de credință, Pavel este **încrezător** că Dumnezeu va duce la bun sfârșit **buna lucrare începută** în ei.

Lucrarea începută de El, în bunătatea Sa, Brațul tăriei Sale o va duce la bun sfârșit; Făgăduința Lui este Da și Amin, Ce nu va da greș niciodată.

— *Augustus M. Toplady*

Buna lucrare se referă probabil la mântuirea lor sau la participarea lor activă la

Filipeni

785

răspândirea evangheliei. **Ziua Lui Isus Cristos** se referă la vremea revenirii Sale, pentru a-i duce cu El, acasă în cer, pe copiii Lui, aici fiind cuprins probabil și Scaunul de Judecată al Lui Cristos, când va fi trecut în revistă slujirea noastră pentru El și ni se vor împărți răsplățile.

1:7 Pavel se simte îndreptățit să mulțumească pentru filipeni. în **inima** lui el păstrează amintiri scumpe despre atașamentul lor față de el, și când a fost la proces, și când a stat în închisoare sau a călătorit întru **apărarea și confirmarea evangheliei**. **Apărarea evangheliei** se referă la slujba de a răspunde criticilor, în timp ce **confirmarea evangheliei** înseamnă consolidarea mesajului în inimile celor care sunt deja credincioși. W. E. Vine spune: „Pe de o parte, evanghelia are darul de a-i răsturna pe dușmani, iar pe de alta de a-i întări pe amicii ei.”⁻¹ **Harul** de aici înseamnă tărie nemeritată, pe care Dumnezeu ne-o dăruiește pentru a putea duce la capăt lucrarea Domnului, chiar atunci când suntem confrunțați cu împotriviri înverșunate.

1:8 Amintirea colaborării lor fidele îl face pe apostol să **dorească** să fie din nou cu ei. El **îl** ia pe Dumnezeu ca martor al dorului fierbinte ce-l mistuie pe apostol după ei, **cu o dragoste nespunsă în Cristos Isus**. Expresia de dragoste a apostolului Pavel este cu atât mai remarcabilă cu cât ne amintim că el se născuse evreu, dar acum se adresa unor ne-evrei. Harul lui Dumnezeu surpase zidul de vrăjmășie străveche — și unii, și alții fiind acum una în Cristos.

1:9 Mulțumirile fac acum loc rugăciunii. Va cere oare Pavel ca lor să li se dăruiască bogății, mângâieri sau scutirea de neazuri? Nicidecum, ci el se roagă ca dragostea lor să crească încontinuu, **în cunoașterea deplină și în orice pricepere**.

Scopul principal al vieții creștine este să-L iubim pe Dumnezeu și să ne iubim aproapele. Dar dragostea nu este doar o chestiune de emoții. În slujirea eficientă pentru Domnul, noi trebuie să recurgem la inteligența noastră, făcând uz de **pricepere** (discernământ). Altfel eforturile noastre s-ar putea dovedi zadarnice. Prin urmare, Pavel se roagă acum nu numai ca filipenii să continue să manifeste dragostea creștină, ci și ca dragostea lor să se exprime în deplina cunoștință și pricepere.

1:10 Dragostea astfel iluminată îi va învrednici să disceamă toate lucrurile care sunt **mai alese**. În toate domeniile vieții, unele lucruri sunt bune, în vreme ce altele sunt „și mai bune”. Cele bune sunt adesea dușmanele celor mai bune. Pentru a

sluji cu eficiență, trebuie făcută această importantă distincție. Dragostea astfel luminată îi va învrednici și să evite lucrurile discutabile sau cele de-a dreptul greșite. Pavel vrea ca ei să fie **sinceri**,⁴ adică curați, total transparent și fără vină, având în vedere **ziua lui Cristos**. A fi fără vină nu înseamnă a fi fără păcat, căci cu toții săvârșim păcate. Dar o persoană fără vină este cea care își mărturisește păcatul, se lasă de el și își cere iertare de la cei cărora le-a greșit, restituind, ori de câte ori posibil, lucrul luat sau îndreptând răul pricinuit.

Ziua lui Cristos, cum este cea din versetul 6, se referă la Răpire și la judecata faptelor credinciosului ce va urma după aceea.

1:11 Ultima cerere din rugăciunea apostolului îi vrea pe creștini să fie **umpluți cu roadele neprihănirii**, adică cu **roadele** produse de neprihănire sau cu toate virtuțile creștine care alcătuiesc o viață neprihănită. Sursa acestor virtuți este **Isus Cristos** iar obiectul lor este **slava și lauda Lui Dumnezeu**. Această cerere a lui Pavel constituie o paralelă fidelă a cuvintelor de la Isaia 61:3: „ca să fie numiți pomi ai neprihănirii (**fiind umpluți cu roadă neprihănirii**), un răsad al Domnului (**care este prin Isus Cristos**), ca El să fie slăvit (**spre slava și lauda lui Dumnezeu**).”

„Cuvântul «roadă»,” scrie Lehman Strauss, „...este strâns asociat cu relația noastră cu Cristos și ceea ce așteaptă El de la noi. Ramurile unei vițe de vie sunt rânduite să dea rod.”⁵

II. ÎNTEMNIȚAREA LUI PAVEL, PERSPECTIVELE SALE ȘI ÎNDEMNUL LA PERSEVERENȚĂ (1:12-30)

1:12 Rugăciunea s-a încheiat. în continuare, Pavel repetă binecuvântările sau binefacerile, ce decurg din întemnițarea sa. Jowett numește acest fragment: „The Fortune of Misfortune” (aproximativ: „fericirea nefericirii”, n.tr.). Apostolul vrea ca **frații să știe că lucrurile care i s-au întâmplat**, adică procesul și întemnițarea sa, au dus la **înaintarea evangheliei**, mai degrabă decât la împiedicarea ei, cum ar fi fost poate de așteptat. Este un alt exemplu minunat al modului în

786

Filipeni

care Dumnezeu răstoarnă planurile rele ale demonilor și ale oamenilor, făcând să tri-umfeze chiar aparenta tragedie, din cenușă răsărind o frumusețe de mare preț. „Omul cu răutatea lui, dar peste toate triumfă calea lui Dumnezeu!”

1:13 Mai întâi de toate, **lanțurile** lui Pavel **s-au arătat** că sunt **în Cristos**, adică mulți au ajuns să cunoască că el a fost întemnițat ca urmare a mărturiei sale pentru Cristos, iar nu ca răufăcător sau infractor.

Motivul real al **lanțurilor** sale a ajuns să fie cunoscut **în tot pretoriul** și în alte locuri. Prin **pretoriu** se înțelege fie: (1) întreaga gardă pretoriană, unde locuia împăratul, fie (2) întregul pretoriu propriu-zis. Pretoriul era palatul, cuprinzând, în accepțiunea de aici, și locuitorii săi. În orice caz, Pavel spune că întemnițarea lui a slujit de mărturie reprezentanților puterii romane imperiale, unde se afla el, cum arată și T. W. Drury:

Însuși lanțul, pe care reprezentantul Romei îl nituia acum pe brațul distinsului deținut, îi asigura apostolului un auditoriu, putându-i vorbi acestui om despre suferința dusă până la capăt a lui Cristos, urmând ca acesta să poată, poate chiar a doua zi, să ducă mai departe mesajul, ajungând chiar înaintea împăratului Nero.⁶

1:14 Un al doilea rezultat favorabil al întemnițării lui Pavel 1-a constituit faptul că alți creștini au fost îmbărbătați să-L mărturisească cu și mai mare neînfricare pe Domnul Isus.

Persecuțiile au adesea efectul de a transforma credincioși molcomi și timizi în martori neînfricați.

1:15 Motivul din inima unora era gelozia și rivalitatea. Ei îl predicau pe **Cristos** din **invidie** și spirit de ceartă. Alții însă erau animați de motive sincere și curate, predicându-L pe Cristos **din bunăvoință**, în efortul sincer de a-l ajuta pe apostol.

1:16 Predicatorii geloși credeau că dacă procedau astfel puteau să îngreuneze și mai mult soarta apostolului la pușcărie. Mesajul lor era bun, nu însă și temperamentul. E trist să constatăm că slujirea creștină se poate face uneori cu energia firii vechi, din motive care țin de lăcomie, ceartă, mândrie și invidie. Asta ne învață că trebuie să veghem asupra motivelor care ne determină să-L slujim pe Domnul. Nu avem voie să-L vestim pe Cristos din dorința de a ne afișa pe noi înșine, de a promova interesele unei secte religioase sau din dorința de a-i învinge pe alți creștini. Iată un bun exemplu al necesității de a exercita dragostea, în cunoștință de cauză și cu pricepere.

1:17 Alții predicau evanghelia **din dragoste** sinceră și curată, **știind** că Pavel era hotărât să apere **evanghelia**. În slujirea

lor nu era nici un lucru egoist, sectar sau neomenos. Ei știau foarte bine că Pavel fusese înțemnițat datorită poziției ferme luate de el în favoarea **evangeliei**. Și astfel ei erau hotărâți să continue lucrarea, în timpul detenției sale.

1:18 Pavel refuză să se lase doborât de motivele greșite care-i animă pe unii. **Cristos este vestit** de ambele grupuri; or, asta îi provoacă apostolului o mare bucurie. Este demn de notat că, în asemenea împrejurări dificile, Pavel nu dă semne de autocompăți-mire, nici nu caută să fie oblojit de alții, ci este plin de bucuria Domnului, încurajându-i pe cititori să se bucure și ei.

1:19 Perspectivele sunt, într-adevăr, încurajatoare. Apostolul știe că întreg cursul evenimentelor va conduce la **izbăvirea** lui. **Izbăvire** (în KJV „mântuire”) nu înseamnă aici mântuirea sufletului lui Pavel, ci eliberarea din închisoare. Mijlocul de care se va folosi Dumnezeu pentru a-l elibera din închisoare va fi **rugăciunea** filipenilor și slujba sau ajutorul **Duhului lui Isus Cristos**. Ce remarcabilă este importanța pe care o acordă Pavel rugăciunilor unei mici cete de credincioși! El îi vede suficient de puternici pentru a putea zădărnici planurile și forța înfricoșătoare a Romei. Și așa și este: creștinii pot influența destinul unor națiuni, schimbând cursul istoriei, prin rugăciune.

Prin ajutorul Duhului lui Isus Cristos — adică prin puterea Duhului Sfânt, manifestată în interesul lor, prin acea tărie pe care Duhul i-o va pune la dispoziție. În general, sintagma se referă la „nemărginitele resurse pe care le asigură Duhul, ca să-i învrednicească pe credincioși să rămână statornici, indiferent de împrejurările prin care trec.”

1:20 Gândindu-se la rugăciunile creștinilor și la ajutorul Duhului Sfânt, apostolul și-a exprimat dorința fierbinte și **nădejdea** că niciodată nu va fi dat de rușine, ci că întotdeauna va avea o mărturie energică și neînfricată pentru Cristos. Și, indiferent de rezultatul procesului — fie că va fi eliberat, fie că va fi dat la **moarte** — dorința lui arzătoare era ca

Filipeni

787

Cristos să fie preamărit în trupul lui. A preamări nu înseamnă a-L face pe Cristos mai mare, căci El este deja mare și nimic nu L-ar putea face mai mare. Ci „a preamări” înseamnă a face ca Cristos să fie stimat sau lăudat de alții. Guy King arată cum poate fi preamărit Cristos de trupurile noastre, în viața de

acum:

...preamărit de buze care îi aduc o mărturie fericită; preamărit de mâini angajate în slujirea Sa, cu scumpătate; preamărit de picioare gata oricând să-I facă comisioane; preamărit de genunchi încovoiați de bunăvoie în rugăciune, pentru împărăția Lui; preamărit de umeri gata să poarte poverile altora, cum și ale lor sunt purtate de alții.⁷

Cristos poate fi preamărit în trupurile noastre și **prin moarte** — adică prin trupuri istovite, mistuite sau consumate în slujba Sa; prin trupuri străpunse de sulite cumplite; prin trupuri sfâșiate de pietre sau arse pe rug.

1:21 Iată, așadar, esența fiolosofiei de viață a lui Pavel: El nu trăia pentru bani, faimă sau plăceri. Țelul vieții lui era să-L iubească, să I se închine și să-L slujească pe Domnul Isus. El dorea ca viața lui să fie aidoma vieții lui **Cristos**. El dorea ca Mântuitorul să-ȘI trăiască viața prin el.

A muri este un câștig, pentru că a muri înseamnă a fi cu Cristos și „ca El” pe veci. înseamnă a-L sluji pe El cu o inimă ce nu mai păcătuiește, cu picioare ce nu se mai abat de la calea cea dreaptă. în mod obișnuit, nu considerăm moartea un câștig. Trist e că azi pare să ne domine concepția: „a trăi e un mare câștig pe acest pământ iar a muri înseamnă a pierde acest câștig.” Dar, arată Jowett: „Pentru apostolul Pavel, moartea nu era o trecere sumbră, în care tot ce avem noi mai de preț putrezește și se strică dintr-odată, ci un loc de dulce tranziție, «o cale acoperită, ce conduce spre lumină.»”^{1*}

1:22 Dacă voia lui Dumnezeu este ca Pavel să **mai trăiască** o vreme **în trup**, atunci asta va însemna pentru el posibilitatea de a **lucra cu roade**. Căci el va putea să-i ajute în continuare pe copiii Domnului. El era confruntat însă cu o alternativă dificilă, trebuind să decidă dacă trebuie să meargă la Mântuitorul, pe care îl iubea atât de mult, sau să mai rămână pe pământ, în slujba Domnului — variantă care îl interesa în egală măsură. Deci nu știa **ce trebuie să aleagă**.

1:23 A fi strâns din două părți înseamnă a fi obligat să decidă între două alternative foarte dificile — una, de a merge acasă, în patria cerească, iar a doua de a mai zăbovi pe pământ, ca apostol al lui Isus Cristos.

Pavel ardea de nerăbdare să se mute în cer, pentru a fi cu Cristos, aceasă alternativă fiind mult mai de dorit. Dacă s-ar fi gândit doar la interesele lui, atunci negreșit pe asta ar fi ales-o.

Observați că Pavel nu credea în teoria somnului sufletului, ci era convins că atunci când are loc decesul, creștinul e dus în prezența lui Cristos, bucurându-se în mod conștient de El. Ce ridicol ar fi ca apostolul să spună: „A trăi este Cristos; a dormi este un câștig.” Sau: „A pleca și a dormi este cu mult mai bine”! Termenul „somn” e folosit în NT cu referire la *trupul* credinciosului când intervine moartea {1 Tes. 4:14), și niciodată cu referire la sufletul lui. Ideea adormirii sufletului este o pură născocire.

Observați și faptul că moartea nu trebuie confundată cu venirea Mântuitorului. Când are loc moartea, noi mergem la El, pe când la Răpire, El va veni la noi.

1:24 Pentru filipeni, era **mai de folos** ca Pavel să mai rămână pe pământ un timp. Nu putem să nu rămânem impresionați de altruismul acestui om, cu o inimă atât de mare, care nu se gândește la tihna sau la confortul său, ci doar la tot ce ar putea face să înainteze cauza lui Cristos și bunăstarea copiilor Săi. Fiind încredințat de faptul că încă era nevoie de el pentru a-i îndruma pe sfinți, a-i mângâia și a-i înbărbăta, Pavel știa că nu va fi omorât, de data aceasta. De unde știa? Noi credem că el trăia atât de aproape de Domnul, încât Duhul Sfânt putea să-i transmită aceste cunoștințe. „Secretul Domnului este cu cei ce se tem de El” (Ps. 25:14, traducere după versiunea engleză, n.tr.). Cei ce sunt ancorați adânc în Dumnezeu, petrecând timp îndelung în meditație și în citirea cuvântului Lui, aud secrete care pentru alții sunt acoperite de zgomotele lumii, de agitația și trepidația vieții. Ca să auzi, trebuie să fi aproape de El. Pavel era aproape.

Rămânând în trup, Pavel putea urmări în continuare propășirea lor duhovnicească, sporindu-le bucuria de care aveau parte, punându-și încrederea în Domnul.

1:26 Prin faptul că Pavel era lăsat să

788

Filipeni

trăiască și să slujească în continuare pe pământ, filipenii aveau motive suplimentare de a se bucura în Domnul, atunci când apostolul avea să-i viziteze din nou. Ne imaginăm cum îl vor fi îmbrățișat și sărutat credincioșii pe Pavel la revenirea sa la Filipi, laudând și slăvind pe Dumnezeu! Poate că îi vor fi spus: „Frate Pavel, ne-am rugat pentru tine, dar nu ne-am așteptat să te mai vedem în viața de aici. Acum însă îl slăvim pe Domnul că ni te-a adus înapoi, teafăr!”

1:27 Aici Pavel adaugă un cuvânt de atenționare: „**Numai purtați-vă într-un chip vrednic de evanghelia lui Cristos.**”

Creștinii trebuie să fie „Cristiani” — adică asemenea lui Cristos! Cetățenii cerului trebuie să se poarte pe măsura înaltei chemări și calități ce o dețin. Cu alte cuvinte, noi trebuie să trăim conformându-ne în practică realității de care beneficiem deja în ce privește poziția noastră înaintea lui Dumnezeu, în Cristos.

Pe lângă acest îndemn la consecvență, apostolul face apel la statornicie. Concret, el dorește ca, fie că va veni la ei personal, fie că va lipsi dintre ei, fie că va primi vești despre ei, să știe că ei rămân tari, uniți în același duh, muncind cu râvnă **pentru credința evangheliei**, adică credința creștină. Creștinii sunt confrunțați cu un vrăjmaș comun. Prin urmare, ei nu trebuie să se lupte între ei, ci să-și unească forțele în lupta împotriva acestui dușman.

1:28 De asemenea, ei nu trebuie să se lase înspăimântați de vrăjmașii evangheliei. Atitudinea neînfricată în fața prigoanelor are un sens dublu. Mai întâi, acest curaj este un semn prevestitor al nimicirii pentru cei ce luptă împotriva lui Dumnezeu. În al doilea rând, este un semn **de mântuire** pentru cei ce înfruntă mânia vrăjmașului. **Mântuirea** din acest verset e folosită probabil la timpul viitor, referindu-se la izbăvirea finală a sfântului, cu ocazia procesului său, și la răscumpărarea trupului, dar și a duhului și sufletului său.

1:29 Filipenii nu trebuie să uite că este un privilegiu a suferi pentru Cristos și a crede în El. Dr. Griffith John scrie că odată, când a fost înconjurat de o gloată de păgâni, fiind bătut, a dus mâna la față, constatând că este scăldată în sânge. „El a fost cuprins de un sentiment de exaltare extraordinară, bucurându-se că a fost socotit vrednic să sufere pentru Numele Lui.” Nu este oare remarcabil să observăm că până și suferința este ridicată de creștinism la un

rang atât de înalt? Cu adevărat, până și „ceea ce pare un fleac este cuprins de flăcările nemuritoare când intră în comuniune cu Nemărginirea.” Crucea conferă demnitate și înnobilează.

1:30 Legătura acestui verset cu cel anterior va fi înțeleasă mai bine dacă adăugăm cuvintele complementare: „întrucât sunteți angrenați în”:

Vi s-a dat privilegiul de a suferi pentru Cristos, *întrucât sunteți angrenați* în același gen de conflict pe care l-ați văzut la mine, când eram la Filipi și pe care aud că îl duceți mai departe.

HI.ÎNDEMNUL LA UNITATE, BAZAT PE PILDA LUI CRISTOS DE SMERENIE ȘI JERTFIRE (2:1-16)

Deși biserica din Filipi era o pildă în multe privințe, și Pavel a avut motive să-i elogieze călduros pe sfinți, exista între ei totuși un curent subteran de disensiune. Exista o deosebire de vederi între două femei, Evodia și Sintache (4:2). E bine să avem lucrul acesta în vedere, deoarece în capitolul 2 apostolul se ocupă de cauza și de lecuirea certurilor din rândurile copiilor lui Dumnezeu.

2:1 Dacă din acest verset nu exprimă îndoiala, ci e un instrument retoric. Versetul enumera patru mari considerente care ar trebui să-i facă pe credincioși să se unească, trăind într-o stare de armonie și cooperare. Apostolul spune, de fapt: *Întrucât* există atâta îmbărbătare **în Cristos**, *întrucât dragostea* Lui are o putere de convingere atât de mare, *întrucât Duhul* Sfânt ne strânge la o **părtășie** atât de minunată și *întrucât* există atâta **duioșie și îndurare** în creștinism, noi ar trebui să fim în stare să ne înțelegem unii cu alții, trăind în armonie și fericire." F. B. Meyer descrie aceste patru motive majore:

1. Puterea de convingere a lui Cristos.
2. Grijă și duioșia pe care le transmite dragostea.
3. Împărtășirea Duhului.
4. Omenie și compasiune.⁹

Este clar că apostolul lansează aici un apel la unitate bazat pe devotamentul comun față de Cristos și pe posedarea comună a Duhului Sfânt. Având în vedere toate lucrurile pe care le au în comun **în Cristos**,

Filipeni

789

mădularele trupului Său ar trebui să aibă o unitate de scop, afecțiune, acord și compasiune.

2:2 Dacă aceste argumente expuse de Pavel au găsit înțelegere între filipeni, a-tunci apostolul îi roagă stăruitor, ca pe baza lor, ei să-i împlinească bucuria. Până în acest punct, filipenii îi făcuseră multe bucurii apostolului. El nu neagă nici o clipă acest lucru, dar acum îi roagă să umple paharul bucuriei sale până la refuz. Acest lucru îl pot realiza **având** aceeași **simțire, dragoste, suflet și gând**.

Să însemne asta că toți creștinii trebuie să gândească și să acționeze la fel? Cuvântul lui Dumnezeu nu face niciodată o

asemenea afirmație. Deși se cuvine să fim de acord în privința marilor principii de bază ale credinei creștine, este evident că în multe chestiuni minore va exista un spectru larg de opinii diferite. *Uniformitatea* și *unitatea* nu sunt unul și același lucru, căci putem avea *unitate*, fără *uniformitate*¹. Deși s-ar putea să fim de acord în chestiuni minore, putem renunța la propriile noastre opinii, atunci când nu este implicat nici un principiu major, în favoarea binelui altora.

A avea **aceeași simțire** (în engleză: aceeași minte) înseamnă a avea gândul sau mintea lui Cristos, a vedea lucrurile cum le-ar vedea El și a răspunde cum ar răspunde El. A avea aceeași dragoste înseamnă a demonstra aceeași dragoste pe care ne-a arătat-o și Domnul, o dragoste ce nu s-a uitat la preț. A avea același suflet (în engleză: a fi de același acord) înseamnă a lucra împreună în armonie în scopul atingerii unui țel comun. În fine, a avea același gând înseamnă a acționa unit, pentru a demonstra că mintea sau gândirea lui Cristos este cea care ne călăuzește acțiunile.

2:3 Absolut **nimic** nu trebuie făcut din ambiție egoistă sau din slavă deșartă, întrucât aceștia sunt doi dintre dușmanii cei mai mari ai unității în rândurile copiilor lui Dumnezeu. Ambiția egoistă este dorința de a fi numărul unu, indiferent de cost. Iar slava deșartă se referă la mândrie sau la afișaj, la orgoliu și aroganță. Ori de câte ori veți întâlni oameni interesați în a-și aduna în jurul lor o clică sau în a-și promova propriile lor interese, acolo se află negreșit germenii disensiunilor și dezbinărilor. Remediul se găsește în ultima parte a versetului: **în smerenie fiecare să privească pe altui mai presus de el însuși**. Asta nu înseamnă că trebuie să considerăm că niște criminali au caracter moral mai bun decât al nostru, ci, mai degrabă, că trebuie să trăim pentru alții în mod altruist, punând interesele lor mai presus de ale noastre. Este ușor să citim un îndemn ca acesta în cuvântul lui Dumnezeu, dar cu totul altul să apreciem semnificația sa adevărată și punerea sa în practică. A-i stima pe alții și a-i considera mai buni decât pe noi înșine este un concept cu totul străin minții omenești. Prin urmare, nu vom reuși să aplicăm acest principiu divin cu propriile noastre forțe. Numai atunci când suntem umpluți și împuterniciți de Duhul Sfânt vom putea să-l aplicăm în practică.

2:4 Leacul pentru necazurile și certurile existente între copiii lui Dumnezeu este de a te preocupa mai mult de interesele

altora, decât de lucrurile din propria ta viață. În sens foarte real, termenul **alții** formează cheia acestui capitol. Doar în măsura în care ne dăruim viața în slujirea devotată pentru alții, ne vom ridica deasupra frământărilor egoiste ale oamenilor. Alții, Doamne, da, alții, Acesta să-mi fie motoul! Ajută-mă pentru alții să trăiesc, Ca astfel să pot trăi ca Tine.

— *Charles D. Meigs*

2:5 Să aveți în voi gândul acesta, care era și în Cristos Isus. Pavel le va prezenta, în continuare, filipenilor pilda lui Isus Cristos. Ce fel de atitudine a manifestat El? Ce a caracterizat comportarea Sa față de alții? Guy King a descris foarte bine gândul — sau mintea — Domnului Isus, după cum urmează: (1) mintea altruistă; (2) mintea jertfitoare; (3) mintea slujitoare. Domnul Isus S-a gândit mereu la alții.¹⁰

El n-a vărsat nici o lacrimă pentru propriile întristări, ci a sângerat doar de dragul meu.

— *Charles H. Gabriel*

2:6 Când citim că Cristos Isus avea chipul lui Dumnezeu, aflăm că El a existat din veșnicia veșnicilor ca **Dumnezeu**. Asta nu înseamnă doar faptul că S-a asemănat cu Dumnezeu, ci că El *este* Dumnezeu, în cel mai adevărat sens al cuvântului.

Totuși n-a socotit ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu. Aici este extraordinar de important să facem distincție între egalitatea personală și pozițională cu Dumnezeu. Cât privește Persoana

790

Filipeni

Sa, Cristos întotdeauna *a fost, este și va fi* egal cu Dumnezeu, căci Lui l-ar fi imposibil să renunțe la aceasta. Dar El **nu a considerat** această poziție drept un lucru la care să țină morțiș. Când o lume pierdută a trebuit să fie răscumpărată, El a fost gata să renunțe la egalitatea Sa pozițională **cu Dumnezeu** ^- la toate bucuriile și desfătărilor cerului. **El nu le-a considerat** ca pe ceva de apucat și reținut, indiferent de împrejurări.

Astfel El a fost dispus să îndure împotrivirea păcătoșilor față de El. Dumnezeu Tatăl nu a/ost niciodată scuipat și bătut sau răstignit. În acest sens, Tatăl a fost mai mare decât Fiul — nu mai mare decât Persoana Sa, ci, mai degrabă, cu referire la poziția Sa și maniera în care a trăit. Isus a exprimat acest gând la Ioan 14:28: „Dacă M-ați iubi, v-ați bucura că v-am spus: «Mă duc la Tatăl», pentru că Tatăl Meu este mai mare decât Mine.”

Cu alte cuvinte, ucenicii trebuiau să se fi bucurat când au aflat că El se duce acasă, în cer. Cât timp a fost pe pământ, El a fost maltratat și lepădat, aflându-Se astfel în împrejurări mai umile decât Tatăl Său. În acest sens, Tatăl Lui a fost mai mare. Dar când S-a întors în cer, El a fost egal cu Tatăl, atât în *împrejurările Sale*, cât și în *Persoana Sa*, după cum explică și Gifford:

Astfel, nu natura sau esența... ci *modul existenței* este descris în a doua propoziție a frazei [„nu a considerat ca un lucru de apucat să fie egal cu Dumnezeu”]; și un mod de existență poate fi schimbat cu altul, deși natura esențială rămâne neschimbată. Să luăm chiar exemplul oferit de Sfântul Pavel, la 2 Cor. 8:9: „Deși a fost bogat, totuși de dragul vostru El S-a făcut sărac, pentru ca voi, prin sărăcia Lui, să deveniți bogați.” Aici, în fiecare caz există o schimbare a *modului de existență*, dar nu și a naturii. Când un om sărac devine bogat, *modul lui de existență* se schimbă, dar nu și natura lui ca om. Tot așa este și cu Fiul lui Dumnezeu: de la *modul Său de existență* bogată și slăvită, ce era o manifestare adecvată a naturii Sale divine, El a coborât, de dragul nostru, în ce privește viața omenească, la *modul de existență*, infinit mai de jos și mai sărac pe care și 1-a asumat odată cu natura de om.¹¹

2:7 Ci S-a dezbrăcat de Sine. Imediat se ridică, în acest punct, întrebarea: „De ce S-a dezbrăcat Domnul Isus?”

Când răspundem la această întrebare, trebuie să fim cu mare băgare de seamă, întrucât încercările oamenilor de a defini această „dezbrăcare” sau, mai precis, „golire de Sine”, au sfârșit adesea prin a-L depozita pe Cristos de atributele Dumnezeirii Sale. Așa, de pildă, unii spun că atunci când Domnul Isus S-a aflat pe pământ, nu a mai dispus de atotștiința și atotputernicia Sa. Că nu Se mai afla în toate locurile în orice clipă. Ei susțin că Domnul ar fi renunțat de bunăvoie la aceste atribute ale Dumnezeirii, când a luat chip de Om, venind în lume. Unii merg până acolo încât spun că El a fost supus limitărilor proprii ființei umane, că ar fi devenit supus greșelilor și că ar fi acceptat opiniile și miturile care circulau în vremea Sa!

Noi respingem categoric asemenea opinii. Domnul Isus nu a renunțat la nici unul din atributele Dumnezeirii Sale, când a venit în lume.

Ci El a fost și atunci atotștiitor.

A fost și atunci omniprezent și

A fost și atunci omnipotent.

Ceea ce a făcut El însă a fost să Se dezbrace de egalitatea pozițională cu Dumnezeu, învăluindu-Și Dumnezeirea în trupul de carne umană. Deși ascunsă, gloria era în continuare prezentă și de câteva ori a ieșit la iveală, ca în cazul Schimbării la Față. Nu a existat însă nici o clipă din viața Sa pământească în care El să nu fi posedat toate atributele Dumnezeirii.

El a pus deoparte divina Lui strălucire, Dumnezeirea ascunzând-o cu un vâl de lut. Și în acea îmbrăcăminte, Minunata Sa iubire Și-a etalat-o, Refăcând ce, de altfel, niciodată nu pierduse.

După cum am arătat, trebuie să fim cu mare băgare de seamă când explicăm cuvintele: „S-a dezbrăcat [s-a golit] de Sine.”

Metoda cea mai puțin riscantă este să lăsăm înseși cuvintele din verset să ne dea explicația. El S-a dezbrăcat de Sine, **luând chip de rob și făcându-Se asemenea oamenilor**. Cu alte cuvinte, S-a golit pe Sine, îmbrăcându-Se cu ceea ce nu avusese în prealabil: *umanitatea* Sa. El nu S-a dezbrăcat de Dumnezeirea Sa, ci doar S-a detașat de locul pe care El ocupa în cer — dar și de acesta doar pentru un timp.

Dacă ar fi fost doar un om, nu ar fi fost vorba de nici o golire. Căci noi nu ne golim de faptul că ne-am născut pe lumea aceasta. Dar pentru ca Dumnezeu să poată

Filipeni

791

deveni Om, a fost nevoie de această detașare sau golire de Sine, pe care numai Dumnezeu o putea realiza.

Luând chip de rob. Întruparea și viața Mântuitorului ar putea fi rezumate în cuvintele minunate de la Ioan 13:4: „Isus... S-a dezbrăcat de hainele Lui, a luat un ștergar și S-a încins cu el.” Ștergarul sau șorțul este simbolul slujirii, ce-i caracteriza pe sclavi. Tot așa Domnul nostru binecuvântat S-a folosit de el, pentru că Isus nu a venit să I se slujească, ci El însuși să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți” (Mat. 20:28). Dar să ne oprim puțin asupra acestor cuvinte, pentru a relua firul gândurilor din acest pasaj. Între sfinții de la Filipi existau disensiuni. Pavel îi îndeamnă să-și însușească modul de a gândi al lui Cristos. Argumentarea în acest punct ar consta, pe scurt, din faptul că dacă creștinii sunt dispuși să ocupe locul umil, de slujire a altora, de dăruire a vieții în slujba altora, atunci nu vor mai fi certuri. *Oamenii care*

sunt dispuși să moară pentru alții în general nu se vor certa cu aceștia.

Cristos a existat dintotdeauna, dar a venit în lume **asemenea oamenilor**, respectiv „ca Omul adevărat.” Umanitatea Domnului este la fel de reală ca Dumnezeuirea Sa. El este Dumnezeu cel adevărat și Omul cel adevărat. Ce taină se ascunde în aceste cuvinte — taină pe care nici o minte creată nu va putea s-o înțeleagă vreodată pe deplin!

2:8 Fiecare secțiune din acest pasaj descrie profunzimea tot mai mare a umilirii preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu. Astfel, nu numai că El a fost dispus să lase slava cerului, nu numai că S-a dezbrăcat de Sine, luând chip de rob și devenind Om, ci, după cum citim aici, S-a **smerit**! Cu alte cuvinte, nu a fost adâncime la care să nu Se coboare El, pentru a putea mântui sufletele vinovate. Binecuvântat fie slăvitul Său nume, în veci vecilor!

S-a smerit prin faptul că **S-a făcut ascultător până la moarte**. Asta e minunat în ochii noștri, că El a ascultat, chiar atunci când această ascultare L-a costat însăși viața Sa.

Ascultător până la moarte înseamnă că a ascultat până la capăt. Cu adevărat El a fost Neguțătorul care s-a dus și a vândut tot ce avea, pentru a cumpăra mărgăritarul de mare preț (Mat. 13:46).

Și încă moarte de cruce. Moartea prin răstignire a fost cea mai rușinoasă formă de execuție — comparabilă, într-o anumită măsură, deși mult mai gravă și mai dureroasă decât spânzurătoarea, scaunul electric sau camera de gazare, pedepse rezervate azi numai în cazul celor găsiți vinovați de omor. Ei bine, aceasta a fost **moartea** rezervată Celui care reprezenta întruchiparea perfectă a Cerului, când a venit pe lume. Lui nu I s-a permis să moară de moarte naturală, în pat. După cum nu a murit în mod accidental, ci a trebuit să moară o moarte rușinoasă, pe cruce.

2:9 în acest punct intervine o schimbare bruscă. Versetele anterioare descriu ceea ce a făcut Domnul Isus. El a urmat calea renunțării de Sine. El nu a umblat după faimă, ci S-a smerit.

Dar acum atenția ne este îndreptată spre ceea ce a făcut *Dumnezeu*. Dacă Mântuitorul S-a smerit pe Sine, **și**

Dumnezeu L-a înălțat foarte sus și I-a dat Numele care este mai mai presus de orice nume. Dacă Și-a plecat genunchii, slujindu-i pe alții, Dumnezeu a decretat ca **orice**

genunchi să se **plece** în fața Lui.

Ce învățăminte se desprind pentru filipeni și pentru noi din acest pasaj? Întâi, faptul că drumul către cele de sus pare a fi îndreptat aici pe pământ în jos, adică spre slujire. Nu suntem chemați să ne înălțăm pe noi înșine, ci să-i slujim pe alții, pentru ca Dumnezeu să ne poată înălța, la vremea cuvenită. Dumnezeu L-a înălțat pe Cristos, înviin-du-L din morți și deschizând cerurile ca să-L primească înapoi, pentru Ca El să Se așeze la dreapta Sa — **Dumnezeu I-a dat Numele care este mai presus de orice nume.**

Cercetătorii Scripturilor sunt împărțiți în privința identității acestui nume. Unii spun că este numele *Isus*, care conține și numele *îehova*. La Isaia 45:22, 23 găsim decretul potrivit căruia orice genunchi se va pleca în fața numelui lui îehova (Dumnezeu).

Alții sunt de părere că **numele care este mai presus de orice nume** ar fi doar o exprimare la figurat a locului de maximă supremație și stăpânire din univers. Evident, ambele interpretări sunt valabile.

2:10 Dumnezeu a fost atât de mulțumit de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos, încât a hotărât ca **orice genunchi să se plece** în fața Lui — și al ființelor **din ceruri, și al celor de pe pământ și de sub pământ**. Asta nu înseamnă că toate ființele vor fi mântuite. Cei care nu-și pleacă genunchiul *de bună voie* în fața Lui, acum, *vor fi forțați* să și-l plece într-o zi. Cei care

792

Filipeni

nu vor să fie împăcați în ziua harului Său vor fi subjugăți în ziua judecății.

2:11 în harul Său nespus de mare, Domnul a străbătut drumul ce duce la de la Bet-leem la Ghetsimane și apoi la Golgota. La rândul Lui, Dumnezeu II va onora cu omagiu universal și cu recunoașterea universală a domniei Sale. Cei care au respins pretențiile Sale vor recunoaște într-o zi că au fost nechibzuiți, că au greșit cumplit și că Isus din Nazaret este, într-adevăr, Domnul slavei.

Înainte de a ne despărți de acest pasaj minunat privitor la Persoana și lucrarea Domnului Isus, trebuie să o spunem din nou că a fost prilejuit de o problemă minoră ce s-a ivit la biserica din Filipi. Pavel nu își propusese în acest punct să compună un tratat despre Domnul, încercând doar să corecteze duhul de egoism și de partidă ce se manifestase la

sfinți. Gândul lui Cristos era ca starea lor să se îndrepte. Și astfel observăm cum Pavel în orice situație îl aduce pe Cristos. „Chiar atunci când se ocupă de chestiuni cât se poate de delicate, de dureroase sau de neplăcute,” scrie Erd-man, „el știe să prezinte adevărul în termeni atât de minunați încât acesta să pară un giuvaier de preț într-un bulgăr de țărână.”¹²
2:12 După ce a prezentat pilda lui Cristos în culori atât de vii, apostolul este gata acum să ofere cititorilor îndemnul ce decurge din aceasta.

Filipenii **totdeauna au fost ascultători**, când Pavel era de față. **Acum când nu mai** era între ei, cu atât mai mult se impunea ca ei să ducă **până la capăt mântuirea** lor, **cu frică și cutremur**. Din nou, am ajuns la un text din Scriptură asupra căruia există multe incertitudini. De la bun început însă trebuie să precizăm că Pavel nu propagă deloc ideea potrivit căreia mântuirea s-ar putea câștiga prin fapte. În toate scrierile sale, el a subliniat de repetate ori că mântuirea nu se capătă prin fapte, ci prin credința în Domnul Isus Cristos, Atunci care este sensul acestui verset?

1. O tălmăcire a versetului ar fi aceea că noi avem datoria de a duce **până la capăt** mântuirea pe care Dumnezeu a așezat-o în noi. Dumnezeu ne-a dat viața veșnică în dar, dar noi trebuie s-o transpunem în practică, printr-o trăire sfântă.

2. **Mântuirea** din acest verset ar putea însemna rezolvarea problemei cu care se confruntau cei de la Filipi, adică certurile și dezbinările ce făceau ravagii între ei. Apostolul le oferă aici remediu. Acum ei aveau datoria să aplice remediu, înarmându-se cu gândirea lui Cristos. Și astfel ei vor duce până la capăt mântuirea lor, respectiv, *soluția* de rezolvare a dificultăților lor.

Mântuirea din acest verset nu este mântuirea sufletului, ci izbăvirea de cursele care îl împiedică pe creștin să facă voia lui Dumnezeu. În mod similar, Vine descrie această mântuire ca fiind actuala experiență totală de izbăvire de rău.

Mântuirea are multe sensuri în Noul Testament. Am remarcat deja că la 1:19 ea are sensul de izbăvire din închisoare. Iar la 1:28 se referă la mântuirea finală a trupurilor noastre de însăși prezența păcatului. În orice situație, sensul trebuie căutat, cel puțin parțial, în funcție de context. Noi credem că în pasajul acesta **mântuirea** înseamnă rezolvarea problemei care îi tulbura pe filipeni, adică certurile din mijlocul lor.

2:13 Acum Pavel le amintește că este posibil ca ei să ducă

până la capăt mântuirea lor, pentru că **Dumnezeu este Cel care lucrează în ei** și voința, și înfăptuirea. Adică Dumnezeu este Cel care, de la bun început, pune în noi dorința de a face voia Lui. Apoi El ne dăruiește și puterea de a o duce la îndeplinire.

Din nou, avem aici minunata îngemănare a elementului divin cu cel uman. într-un sens, noi suntem chemați să ne ducem la bun sfârșit mântuirea noastră. în alt sens, numai Dumnezeu este Cel care ne poate învrednici să facem acest lucru. Noi trebuie să ne facem partea, în timp ce Dumnezeu negreșit își va face partea. (Dar asta nu se aplică la iertarea păcatelor sau la nașterea din nou. Răscumpărarea este în întregime lucrarea lui Dumnezeu. Noi doar credem și ne însușim această răscumpărare.)

2:14 împlinirea voii Sale, după buna Lui plăcere, trebuie să se facă fără cârtire și fără șovăieli — „nu oricum, ci în mod triumfător.” Asta pentru că atitudinea de cârtire și șovăială duce la păcate și mai grave.

2:15 Abținându-ne de lacârteli și ciorovăieli, noi putem fi fără prihană și curați (adică sinceri și fără vicleșug). A fi fără prihană înseamnă a nu ți se putea aduce nici un reproș (vezi Dan. 6:4). O persoană fără prihană poate păcătui, dar acea persoană va cere iertare, va mărturisi și va îndrepta răul comis, ori de câte ori este posibil. A fi fără prihană înseamnă aici a fi sincer și

Filipeni

793

iară dedesubturi.

Copiii lui Dumnezeu trebuie să fie **fără vină în mijlocul unei generații stricate și perverse**. Prin trăirea unei vieți neprihănite, copiii lui Dumnezeu strălucesc, ieșind în evidență cu cât este mai mare întunericul din jurul lor.

Asta îl determină pe Pavel să-i compare cu **lumini** aprinse în bezna nopții. Cu cât este mai întunecată noaptea, cu atât mai strălucitoare va fi lumina. Creștinii sunt **lumini** sau purtători de lumină. Ei nu pot crea lumina, dar pot reflecta slava Domnului, pentru ca alții să-L vadă pe Domnul în ei.

2:16 Ținând sus Cuvântul vieții. Ca lumini, noi strălucim, dar asta nu ne scutește de datoria de a mărturisi și prin viu grai. Trebuie să existe o mărturie dublă: a vieții și apoi a buzelor noastre.

Dacă filipenii vor aduce la îndeplinire aceste îndatoriri,

apostolul știe că va avea motive să se mândrească cu ei **în ziua lui Cristos**. Cu alte cuvinte, el se simte răspunzător nu numai să se asigure că sufletele lor vor fi mântuite, ci și ca fiecare om să fie înfățișat înaintea lui Cristos desăvârșit (Col. 1:28).

Ziua lui Cristos se referă la perioada revenirii Sale și la judecarea slujirii credinciosului (1:6, 10). Dacă filipenii vor fi credincioși în trudirea lor pentru Domnul, atunci lucrul acesta se va vedea în ziua aceea, demonstrând că slujirea lui Pavel nu a fost în zadar.

IV. PILDA DE IMITAȚIE A LUI CRISTOS, DATĂ DE PAVEL, TIMOTEI ȘI EPAFRODIT (2:17-30)

În pasajul anterior, Pavel L-a înfățișat pe Domnul Isus ca pilda supremă de smerenie. Întrucât unii ar fi ispitiți să spună: „Da, dar El este Dumnezeu, iar noi doar niște muritori de rând,” Pavel prezintă acum trei exemple de oameni care au etalat gândirea lui Cristos — el însuși, Timotei și Epafrodit. Dacă Cristos este soarele, atunci aceștia trei sunt luni, ce reflectă gloria soarelui, lumini radiind într-o lume întunecată.

2:17 Apostolul recurge la o ilustrație minunată pentru a descrie slujirea filipenilor și a lui însuși, împrumutând o imagine din practica atât de comună la evreii și chiar la păgânii din vremea aceea, respectiv turnarea unei ofrande de băutură sau libațiuni peste jertfa adusă.

Filipenii sunt cei ce aduc jertfa — spune Pavel. Iar jertfa este însăși credința lor. Pavel însuși este ofranda de băutură. Cu alte cuvinte, el ar fi fericit să fie turnat, prin martiraj, ca ofrandă de băutură peste jertfa și slujirea credinței lor, cum arată și Williams:

Apostolul compară jertfirea de sine și energia filipenilor. Cu propria sa jertfire și energie, preamărindu-le pe ale lor și minimalizându-le pe ale sale. Și filipenii, și Pavel își jertfeau viața întru propășirea evangheliei, dar apostolul consideră acțiunea lor drept jertfa cea mare, iar a lui doar o ofrandă de băutură, turnată peste această jertfa. Astfel, prin intermediul acestui limbaj figurat, de toată frumusețea, apostolul abordează tema posibilei sale treceri în veșnicii, prin moartea de martir.¹

Dacă acesta-i va fi sfârșitul pe acest pământ, apostolul nu are nici un regret, ci numai bucurie.

2:18 Din aceeași pricină, filipenii trebuie să se bucure împreună cu Pavel. Ei nu trebuie să privească posibilitatea

martiriului lui Pavel ca pe o nenorocire, ci trebuie să-1 felicite pentru că are parte de o intrare atât de triumfătoare în patria cerească.

2:19 Până în acest punct, Pavel a citat două pilde de iubire jertfitoare — a Domnului și a lui. Ambii au fost gata să se jertfească până la moarte. Mai rămân două pilde de altruism: a lui Timotei și a lui Epafrodit. Apostolul speră să-1 poată trimite pe Timotei la Filipi, în viitorul apropiat, pentru ca acesta să fie îmbărbătat de veștile privitoare la ei.

2:20 Printre însoțitorii lui Pavel, Timotei ocupa un loc unic datorită grijii sale altruiste pentru starea spirituală a filipenilor. Pe nimeni altul nu-1 putea trimite Pavel cu aceeași încredere. Ce recomandare înaltă, pentru o persoană atât de tânără ca Timotei!

2:21 Ceilalți se angrenaseră în oceanul propriilor interese, fiind copleșiți de grijile acestei vieți, nemaivăd timp pentru lucrurile lui Isus Cristos. Oare nu este acesta un mesaj foarte nimenit pentru noi, cei de azi, care trăim atât de robiți de casele noastre, de frigidererele, de televizoarele și de celelalte *lucruri* ale noastre? (vezi Luca 8:14).

2:22 Timotei este copilul apostolului în credință, cel care și-a îndeplinit rolul cu adevărată credincioșie. Ei îi cunoșteau **caracterul dovedit** — adevărata lui valoare,

794

Filipeni

faptul că, după cum un fiu își slujește tatăl, tot așa și Timotei 1-a slujit pe Pavel în lucrarea de propovăduire a evangheliei.

2:23, 24 Pentru că Timotei s-a dovedit pe sine în așa manieră, Pavel a sperat să-1 poată trimite la filipeni de îndată ce va fi aflat rezultatul apelului înaintat de el Cezarului. Negreșit acesta e sensul sintagmei folosite de apostol: **de îndată ce voi vedea ce întorsătură vor lua lucrurile cu mine**. El speră că apelul lui va avea câștig de cauză și, prim urmare, va fi eliberat, pentru a-i putea vizita din nou pe filipeni.

2:25 în continuare vedem gândirea lui Cristos în **Epafrodit**.

Nu putem ști dacă este vorba de aceeași persoană ca Epafros din Coloseni 4:12. Un lucru știm, că Epafros locuia la Filipi și era solul adunării de acolo.

Pavel îl definește în următorii termeni: **(1) fratele meu (2) tovarășul meu de lucru și (3) de luptă**. Primul titlu se referă la afecțiune, al doilea la muncă grea iar al treilea la conflict. Epafros era un om care era capabil să lucreze cu alții, aceasta fiind neîndoios o trăsătură esențială din viața și slujirea

creștină. Una este ca un credincios să lucreze independent, dirijând singur cursul tuturor lucrărilor, și alta este ca un credincios să adopte lucrarea mult mai dificilă, de conlucrare cu alții, de a fi „vioara a doua”, de a nu se împotrivi deosebiri-
lor individuale, de a-și subordona propriile dorințe și opinii binelui colectiv. Să fim, prim urmare, conlucrători și co-ostași! În plus, Pavel îl definește drept: **trimisul și slujitorul vostru pentru nevoile mele** — oferindu-ne prilejul de a cunoaște altă fațetă a personalității sale, anume disponibilitatea de a se angaja în munca așa-zisă „de jos”. Mulți oameni din vremea noastră vor să execute doar munci plăcute, ocupând doar funcții publice, cu mare vază. Ce recunoștință trebuie să manifestăm față de cei ce-și fac însă datoria, cuminți și liniștiți, de cele mai multe ori în obscuritate! Efectuând această muncă grea, Epafrodit s-a smerit pe sine. Dar Dumnezeu l-a înălțat, consemnându-i slujirea plină de credincioșie la Filipeni capitolul 2, pentru ca toate generațiile viitoare să poată lua cunoștință de ea.

2:26 Sfinții îl trimiseseră pe Epafrodit să-i fie de ajutor lui Pavel — ceea ce a însemnat efectuarea unui drum de 1 126 km. în consecință, solul credincios s-a bolnăvit foarte tare, fiind pe moarte. El s-a îngrijorat foarte mult, nu atât pentru el însuși, cât la gândul că sfinții ar putea afla, reproșându-și astfel că l-au trimis într-o călătorie atât de primejdioasă. Negreșit în Epafrodit vedem „o inimă altruistă prin excelență.”

Mulți creștini au obiceiul neinspirat de a discuta la nesfârșit despre bolile și operațiile prin care au trecut. De cele mai multe ori acest lucru e un simptom al a unor păcate ce țin de manifestările eului: compătimire de sine, preocupare de sine și afișare de sine!

2:27 Epafrodit fusese **bolnav, și foarte aproape de moarte, dar Dumnezeu a avut milă de el**. Acest pasaj ne este de mare folos prin faptul că aruncă lumină asupra temei vindecării divine:

1. Mai întâi de toate, boala nu este întotdeauna rezultatul păcatului. Avem aici un om care s-a îmbolnăvit în cursul îndeplinirii cu credincioșie a îndatoririlor sale (vezi v. 30), **„Căci pentru lucrul lui Cristos a fost el aproape de moarte.”**

2. În al doilea rând, aflăm că nu este întotdeauna voia lui Dumnezeu să vindece instantaneu și miraculos. Se pare că

boala lui Epafrodit a fost de lungă durată iar refacerea sa treptată (vezi și 2 Tim. 4:20; 3 Ioan 2).

3. în al treilea rând, aflăm că vindecarea este un gest de îndurare din partea lui Dumnezeu, iar nu un lucru pe care să-1 putem pretinde automat de la El, ca pe un drept.

Pavel adaugă că **Dumnezeu a avut milă** nu doar de Epafrodit, **ci și** de el însuși, ca să nu aibă **întristare peste întristare**.

Apostolul avusese parte de destulă întristare în legătură cu întemnițarea sa. Dacă Epafrodit ar fi murit, întristarea lui ar fi sporit și mai mult.

2:28 Acum, după ce Epafrodit s-a însănătoșit atât de frumos, Pavel l-a trimis înapoi cu și mai multă bucurie, știind că filipenii se vor bucura să-1 aibă din nou printre ei pe preaiubitul lor frate. Asta avea darul să micșoreze întristarea lui Pavel.

2:29 Nu numai că filipenii îl vor primi pe Epafrodit cu bucurie, dar îl vor și stima pe acest om scump al lui Dumnezeu. Este o mare demnitate și un privilegiu deosebit să fii angajat în slujirea Domnului. Sfinții trebuie să acorde prețuire celor angajați în această slujbă, chiar atunci când aceștia sunt oameni din anturajul lor, cu care se cunosc foarte bine.

2:30 Așa cum s-a arătat înainte, boala

Filipeni

795

lui Epafrodit a fost legată direct de slujirea lui neobosită pentru Cristos. Acest lucru prețuiește foarte mult în ochii Domnului. Este mai bine *să te consumi* pentru Cristos, decât să *ruginești* pentru El. Mai bine să mori în slujba lui Isus, decât să fii trecut în rândul statisticilor celor care mor răpuși de diverse boli sau accidente.

Sugerează oare sintagma: „**ca să împlinească ce lipsea slujbei voastre pentru mine**” faptul că filipenii l-ar fi neglijat pe Pavel și că, prin urmare, Epafrodit, ar fi făcut ceea ce trebuia să facă ei înșiși? Nu pare verosimilă aceasă explicație, întrucât tocmai sfinții de la Filipi au fost aceia care l-au trimis, din capul locului, pe Epafrodit la Pavel.

Noi credem că „ceea ce lipsea slujbei” se referă la *incapacitatea* lor de a-1 vizita pe Pavel în persoană, datorită distanței mari care îi despărțea de Roma. În loc să-i mustre, apostolul se mulțumește doar să afirme că Epafrodit a făcut, în calitate de reprezentant al lor, ceea ce nu putuseră face ei în persoană.

V. AVERTISMENTUL ÎMPOTRIVA ÎNVĂȚĂTORILOR

FALȘI (3:1-3) 3:1 Spunând: **încolo, frații mei** (în engleză: „în fine...”) nu înseamnă că Pavel e pe punctul de a-și încheia epistola. Sensul literal al termenului, care apare din nou la 4:8, este: „Cât privește celelalte...”

El îi îndeamnă să se bucure în Domnul. Creștinul poate găsi întotdeauna bucurie adevărată în Domnul, indiferent în ce împrejurări s-ar afla. „Sursa tuturor cântărilor sale se află sus în cer.” Nimic nu poate afecta bucuria lui, decât dacă mai întâi l-ar putea depozita de Mântuitorul său. Or, acest lucru este imposibil. Fericirea naturală e afectată de durere, de întristare, de boli, de sărăcie și de tragedii. Dar bucuria creștină se ridică cu mult peste toate talazurile vieții. Dovada acesteia o găsim în acest îndemn lansat de Pavel din închisoare. Putem primi fără rezerve sfaturi de la un asemenea om!

Lui nu-i este greu să se repete față de filipeni, întrucât știe că este spre binele lor. Dar cum se repetă? Revine el la sintagma anterioară, în care îi îndemna să se bucure în Domnul? Sau repetiția se referă la versetele următoare, în care îi previne cu privire la pericolul iudaizatorilor? Noi credem că varianta din urmă este cea valabilă. De trei ori în versetul 2 el folosește termenul „Păzi-ți-vă”. Lui nu-i este greu să recurgă la această repetiție, ce pentru ei este o pază bună.

3:2 Ei trebuie să se păzească de câini... de lucrătorii răi și de mutilare. Toate trei sintagmele se referă probabil la același grup de oameni: la învățătorii falși, care căutau să-i supună pe creștini legilor iudaismului, propovăduind că neprihănirea se poate obține prin păzirea legii și prin datini.

Mai întâi, ei erau **câini**. În Biblie **câinii** sunt animale necurate. Termenul era folosit de evrei când se refereau la ne-evrei! În țările din răsărit câinii erau ființe lipsite de adăpost, care umblau liberi pe străzi, culegând hrana din gunoaiile pe care le puteau găsi. Aici Pavel răstoarnă imaginea, aplicând-o la acei învățători iudei falși care căutau să corupă biserica. Ei erau cei ce trăiau în afară, încercând să-și întemeieze existența pe ritualuri și ceremonii. Ei „culegeau firimiturile, când, de fapt, ar fi putut să se așeze la un ospăț.”

În al doilea rând, ei erau lucrători răi. Susținând că erau credincioși adevărați, ei au fost primiți în rândurile creștinilor, la părtășia lor, după care au început să răspândească învățături greșite. Rezultatele lucrării lor nu puteau fi decât rele.

Apoi Pavel îi numește **mutilarea**. Este un termen sarcastic, prin care este descrisă atitudinea lor față de circumcizie. Negreșit acești învățători falși insistau ca o persoană să fie circumcisă, pentru a putea fi mântuită. Dar ei nu se refereau decât la actul fizic al circumciziei, nefiind preocupați cu înțelesul ei spiritual. Circumcizia simbolizează moartea față de firea veche. Înseamnă că pretențiile naturii cărnii nu mai au voie să domnească în viața noastră. Insistând asupra actului circumciziei, acești învățători dădeau frâu liber firii vechi, nerecunoscând că aceasta fusese răstignită pe cruce. Pavel îi numește mutilatori ai cărnii, care nu făceau distincție între ceremonie și sensul ascuns pe care îl exprima.

3:3 în contrast cu aceștia, Pavel afirmă că **noi** (credincioșii adevărați) **suntem circumcizia** — nu cei ce s-au întâmplat să se nască din părinți evrei și nu cei ce au fost circumciși în mod fizic, ci cei ce își dau seama că firea veche (carnea) nu este de nici un folos, că omul nu poate face nimic, prin eforturile proprii, pentru a câștiga aprobarea lui Dumnezeu. Apoi Pavel enumera trei elemente care îi caracterizează pe cei din categoria adevăratei circumcizii:

1. Ei se închină lui Dumnezeu prin

796

Filipeni

Duhul. Adică închinarea lor este duhovnicească, iar nu una bazată pe ceremonii. Adevăratul închinător pătrunde în prezența lui Dumnezeu prin credință, vărsându-și toată iubirea, lauda, adorarea și omagiul inimii sale înaintea Lui. Pe de altă parte, închinătorul sufletească este preocupat de clădiri frumoase, de mobilierul ecleziastic, de ceremoniile fastuoase, de odăjdiile preoțești și de tot ce animă emoțiile.

2. Cei ce aparțin adevăratei circumcizii se bucură (sau se laudă) în Cristos Isus. Numai El este temelia laudei lor. Ei nu se laudă cu ei înșiși sau cu realizările lor, nici cu fondul cultural din care provin și, desigur, nu se laudă cu credincioșia îndeplinirii sacramentelor.

3. Ei nu se încred în firea veche. De la bun început, ei nu cred că pot fi mântuiți prin eforturile firești, nici că firea veche ar putea în vreun fel să le păstreze mântuirea. Ei nu așteaptă nimic bun de la firea lor adamică și, prin urmare, nu sunt dezamăgiți când constată că aceasta nu are nimic bun să le ofere!

VI. MOȘTENIREA LUI PAVEL ȘI REALIZĂRILE SALE —

LA CARE A RENUNȚAT DE DRAGUL LUI CRISTOS (3:4-14)

3:4 Negreșit un zâmbet va fi apărut pe buzele lui Pavel când s-a gândit cum oamenii aceștia se laudă cu avantajele și realizările lor pământești. Dacă ei au găsit cu cale să se laude, atunci Pavel are și mai multe motive să se laude! În următoarele două versete, el arată că și din acest punct de vedere el posedă acele înzestrări naturale cu care oamenii se laudă de obicei. „El pare să fi aparținut oricărei aristocrații care animă visurile și aspirațiile oamenilor.”

Referitor la aceste două versete, Arnot are următoarele de spus: „Aici se face inventarul tuturor bunurilor cu care se laudă fariseul auto-neprihănit, căruia îi place să-și etaleze zdrențele sale murdare, expunându-le privirilor tuturor.”

Observați că Pavel evidențiază aici: orgoliul ortodoxiei (v. 5b); orgoliul activității (v. 6a); orgoliul moralei (v. 6b).

3:5 Iată, dar, lista avantajelor naturale și firești pe care le posedă Pavel:

circumcis a opta zi — era iudeu din naștere, nu ismaelit sau convertit la iudaism.

din neamul lui Israel — membru al poporului ales al lui Dumnezeu.

din seminția lui Beniamin — semniție considerată fruntașă și aristocratică (Jud. 5:14), care a dăruit Israelului primul său rege.

evreu dintre evrei — el aparținea aceluia segment al națiunii care și-a păstrat limba, tradițiile și datinile.

în ce privește legea, fariseu — fariseii rămăseseră ortodocși în convingerile lor, pe când saducheii renunțaseră la doctrina învierii.

3:6 în ce privește râvna, prigonitor al Bisericii — Pavel crezuse sincer că face o slujbă pentru Dumnezeu când a încercat să elimine „secta” creștinilor. Căci el vedea în aceasta o amenințare la adresa propriei sale religii, prin urmare, considerând că este nevoie s-o extermine.

cu privire la dreptatea care este prin lege, fără vină — asta nu poate însemna că Pavel păzise legea cu desăvârșire, căci el mărturisește la Romani 7:9, 10 că nu a reușit să facă acest lucru. El afirmă doar că a fost fără vină, nu fără păcat. Nu putem conchide decât că atunci când Pavel a încălcat vreo parte din lege, el a avut grijă să aducă jertfa cerută. Cu alte cuvinte, a fost minuțios în respectarea „literei” regulilor proprii

iudaismului.

Astfel, cât privește nașterea sa, moștenirea, descendența, ortodoxia convingerilor, râvna și neprihănirea personală, Saul din Tars era un om remarcabil.

3:7 Dar acum citim despre actul de extraordinară renunțare la care a recurs apostolul. Avem aici ceea ce s-ar putea numi bilanțul activelor și pasivelor lui Pavel. Pe de o parte, el enumera elementele menționate mai sus, lucrurile care îi fuseseră un câștig. Iar în categoria câștiguri a trecut un singur cuvânt: **Cristos**. Cu alte cuvinte, toate avantajele aparente nu sunt decât pierderi, când sunt puse alături de comoara pe care o găsisese în Cristos. El le-a considerat pe toate o pierdere pentru Cristos. Guy King spune: „Toate câștigurile financiare, intelectuale, morale și religioase — toate acestea nu sunt câștiguri dacă le punem alături de Marele Câștig.”¹⁴

Atâta timp cât el se încredea în aceste lucruri, nu putea fi mântuit. Dar de îndată ce a fost mântuit, ele nu au mai avut nici o însemnătate pentru el, întrucât acum a văzut gloria Domnului, față de care toate celelalte glorii erau jalnice și palide.

3:8 Venind la Cristos ca să fie mântuit, Pavel a renunțat la **toate lucrurile** și le[^]a

Fîlipeni

797

socotit fără valoare când sunt puse alături de **excelența cunoașterii lui Cristos Isus, Domnul** lui. **Excelența cunoașterii** este modul în care se exprimă în limba ebraică ideea de cunoaștere supremă sau cunoașterea care întrece orice cunoaștere.

Fondul etnic, naționalitatea, cultura, prestigiul, educația, religia, realizările personale — la toate acestea apostolul a renunțat definitiv, nemailăudându-se cu ele. Ba mai mult, le-a socotit gunoaie, pentru ca să-L poată câștiga pe Cristos.

Deși în versetul de față și în cel următor, Pavel folosește timpul prezent, el face o privire retrospectivă, examinând convertirea sa. Pentru a-L câștiga pe Cristos, el a trebuit să întoarcă spatele lucrurilor pe care fusese învățat din fragedă pruncie să le prețuiască. Dacă dorea să-L câștige pe Cristos, atunci trebuia să-și ia rămas bun de la religia mamei sale, de la moștenirea tatălui său și de la propriile sale realizări, cum a și procedat, de altfel, Pavel, renunțând complet la legăturile sale cu iudaismul, ca nădejde a mântuirii. Procedând astfel,

apostolul a fost dezmoștenit de rudele sale, repudiat de foștii lui prieteni și prigonit de concetățenii săi. El literalmente a suferit pierderea tuturor lucrurilor când a devenit creștin. Întrucât în versetul 8 se folosește timpul prezent, s-ar putea înțelege că Pavel încă căuta să-L câștige pe Cristos. În realitate, el îl câștigase pe Cristos când L-a recunoscut prima oară ca Domn și Mântuitor al său. Dar timpul prezent indică faptul că aceasta continuă să fie atitudinea sa — anume că încă socotește toate celelalte lucruri un gunoi, când le pune alături de valoarea cunoașterii Domnului Isus. Marea dorință a inimii lui este ca Cristos să-i fie câștigul lui. Nu aurul, nici argintul, nici reputația religioasă, ci numai Cristos!

3:9 Și **să fiu găsit** în El. Iarăși s-ar putea deduce de aici că Pavel căuta mai departe să fie găsit în Cristos. Dar el nu face altceva decât să privească în trecut la extraordinara decizie cu care a fost confruntat înainte de a fi mântuit. Era el dispus să renunțe la propriile sale eforturi de a dobândi mântuirea, punându-și, în schimb, încrederea în Cristos? El făcuse această opțiune. Renunțase la toate celelalte cu scopul de a fi găsit în Cristos. În clipa în care a crezut în Domnul Isus, s-a situat pe o poziție total diferită înaintea lui Dumnezeu. Nu mai era văzut acum ca un copil al păcătosului

Adam, ci era privit ca fiind *în Cristos*, bucurându-se de toată favoarea de care se bucură Domnul Isus înaintea lui Dumnezeu Tatăl.

Tot așa el a renunțat la zdrențele murdare ale propriei sale neprihăniri, pe care căutase s-o obțină prin respectarea legii, alegând în schimb **neprihănirea lui Dumnezeu**, care este dăruită tuturor celor ce-L primesc pe Mântuitorul.

Neprihănirea de aici este descrisă în termenii unei haine sau acoperământ. Omul are nevoie de neprihănire pentru a putea sta înaintea lui Dumnezeu, beneficiind de bunăvoința Sa. Dar omul nu poate produce această neprihănire. Prin urmare, Dumnezeu dăruiește *propria Sa neprihănire* celor care Îl primesc pe Fiul Lui ca Domn și Mântuitor. „EI (Dumnezeu) L-a făcut pe El (pe Cristos) care n-a cunoscut nici un păcat *să fie* păcat pentru noi, pentru ca noi să putem deveni neprihănirea lui Dumnezeu în El" (2 Cor. 5:21).

Din nou am dori să subliniem că versetele 8 și 9 nu sugerează deloc faptul că Pavel nu ar fi primit deja neprihănirea lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ea a devenit comoara lui, atunci când a fost născut din nou pe drumul Damascului. Se folosește timpul

prezent doar pentru a sublinia că rezultatele acestui eveniment crucial au continuat să se manifeste până în momentul când Pavel scria aceste cuvinte, când Pavel desigur continua să creadă că Cristos este cu mult mai de preț decât orice lucru la care a renunțat el.

3:10 Citind acest verset, ajungem la emoția supremă din viața apostolului, pe care F. B. Meyer o numește „Căutarea sufletului după Cristosul personal.”

De cele mai multe ori pasajul acesta este tratat în mod spiritualizat, adică **suferințele, moartea și învierea** nu sunt luate textual, ci figurat, susținându-se că ar reprezenta niște experiențe duhovnicești, respectiv suferințe mentale, moartea față de pretențiile eului la modul figurat și trăirea mentală a vieții înviate, etc. Noi însă dorim să subliniem că pasajul trebuie luat în sens literal. Pavel afirmă că dorește să trăiască așa cum a trăit Cristos. A suferit oare Isus? Da a suferit. Atunci și Pavel vrea să sufere. Oare n-a murit Isus? Ba da. Atunci și Pavel vrea să moară moarte de martir în slujba lui Cristos. A înviat Cristos din morți? Desigur că a înviat. Deci și Pavel vrea să învie, căci el și-a dat seama că robul nu este mai presus de Stăpânul lui. Astfel, el dorea să-L

798

Filipeni

urmeze pe Cristos în **suferințele, moartea și învierea Sa**. El nu spune că toți trebuie să adopte punctul lui de vedere, doar că în ce-l privește pe el nu poate exista altă cale.

Ca să-L cunosc pe El. A-l cunoaște pe El înseamnă a dobândi o cunoaștere practică, de zi cu zi, a Sa, într-un mod atât de intim încât chiar apostolul să devină mai eristic. El dorește ca viața lui Cristos să se reproducă în el.

Și puterea învierii Lui. Puterea care L-a înviat pe Domnul din morți este prezentată în Scriptură ca cea mai mare manifestare de forță pe care a văzut-o vreodată universul (Ef. 1:19, 20). Se părea că toate hoardele răului erau hotărâte să țină trupul lui Cristos în mormânt. Puterea nemărginită a lui Dumnezeu a înfrânt însă această armată infernală, Înviindu-L pe Domnul Isus din morți, a treia zi. Aceeași **putere** este pusă la dispoziția tuturor credincioșilor (Ef. 1:19), pentru ca aceștia să și-o însușească prin credință. Pavel reliefează ambiția sa de a cunoaște experiența acestei puteri în viața și mărturia lui.

Și părășia suferințelor Lui, E nevoie de tărie divină pentru a suferi pentru Cristos. De aceea, **puterea învierii Lui** este

așezată înaintea **părtășiei suferințelor Lui**.

În viața Domnului, suferința a precedat gloria. Tot așa trebuie să fie și în viața lui Pavel. El trebuie să aibă parte de **suferințele** lui Cristos. El și-a dat seama că în suferințele sale nu va fi nici o valoare ispășitoare cum a fost în cazul suferințelor lui Cristos, dar mai știa și aceea că ar fi fost nepotrivit ca apostolul să trăiască în lux și în confort, într-o lume în care Domnul său fusese respins, biciuit și răstignit, așa cum arată Jowett: „El nu s-a mulțumit să se înfrupte din triumful Muntelui Măslinilor, ci a dorit să aibă parte și din cumplita sfâșiere sufletească, glaciala zbuciumare și singurătate a Ghetsimanelui.”¹⁵

Fiind făcut asemenea morții Lui. După cum am arătat anterior, de obicei aceste cuvinte sunt interpretate în sensul că Pavel dorea să trăiască viața răstignită, să moară practic față de păcat, de eul propriu și față de lume. Dar noi credem că o atare interpretare golește versetul de forța sa extraordinară. Desigur, versetul are și sensul acesta, dar înțelesul lui e mult mai profund. Pavel era un adept pasionat al Celui care a murit pe crucea Calvarului. Nu numai atât, însă el a fost prezent atunci când primul martir al bisericii creștine și-a dat viața. De fapt, a fost complice la asasinarea acestuia! Noi credem că Pavel a fost realmente dornic să-și verse viața pentru Domnul, într-o manieră similară cu a lui Ștefan, deoarece poate i-ar fi fost rușine să-l întâlnească pe acesta în cer, dacă ar fi ajuns acolo pe o cale mai ușoară decât aceea a martirajului, cum subliniază și Jowett:

Mulți creștini se mulțumesc cu eforturi din care lipsește „vărsarea de sânge.” Ei renunță la lucruri de care se pot lesne lipsi. Darurile lor sunt lucruri de care se pot detașa, renunțarea la ele nepresupunând nici o vărsare de sânge. Ei se angajează în jertfire, atâta timp cât aceasta nu atinge viața; când însă se cere un lucru vital, ei se fac nevăzuți. Creștinii aceștia sunt primii la toate intrările triumfale, fiind dispuși să contribuie cu câțiva bănuți la înfrumusețări fizice, cum ar fi niscaiva lozinci, câteva ramuri de finic, etc. Dar când strigătele de „Ura!” și „Osana” se prefac în murmure îndârjite și amenințări coltoase, la orizont prefigurându-se Calvarul, aceștia se fac numaidecât nevăzuți, retrângându-se în locuri adăpostite. Iată însă un apostol care anticipează cu bucurie această cerință supremă, de importanță crucială. Ba, chiar pare supărat pe încetineala cu care se consumă energia lui

sângerândă în slujba intereselor împărăției, dorind să-și verse pe de-a-ntregul această energie [pentru Domnul]!¹⁶

Pe aceeași temă, Hudson Taylor scrie următoarele:

Este necesar să ne dăruim *pe noi înșine* pentru viața lumii...

Rodnicia presupune purtarea crucii. „Dacă un grăunte de grâu nu cade în pământ și nu moare, rămâne singur.” Știm că Domnul Isus a devenit rodnic — nu doar prin purtarea crucii Lui, ci și prin moartea Sa pe a-ceastă cruce. Cunoaștem noi multe despre părtășia Lui în acest fel? Nu există doi Cristoși — un Cristos comod pentru creștinii comozi și un Cristos suferind și trudit, pentru credincioșii de excepție. Ci există un singur Cristos. Suntem noi dispuși să rămânem în El, dând astfel roadă?¹⁷

în fine, C. A. Coates spune:

Cunoașterea lui Cristos în slavă a fost dorința supremă a inimii Lui Pavel: Or, această dorință nu putea exista fără să fi produs și dorul nestins de a fi cu El acolo unde se află Cristos. De aici urmează că inima care arde de dor pen-

Filipeni

799

tru Domnul se îndreaptă instinctiv spre cărarea prin care El a atins acel loc din slavă, dorind din răspuțeri să I se alăture prin aceeași cărare pe care a pășit și El. Inima întreabă: „Cum a ajuns *El* la acea slavă? Oare prin înviere? Dar oare învierea Sa n-a fost precedată de suferințe și moarte?” La care inima răspunde: „Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere decât să mă alătur Lui, în slava învierii, prin aceeași cale care L-a dus pe *El* acolo.” Acesta e duhul de martir. Pavel dorea să pășească cu pași de martir pe cărarea suferințelor și a morții- pentru ca să ajungă la înviere și la slavă prin aceeași cale pe care a ajuns acolo și Binecuvântatul [Mântuitor], care i-a câștigat inima.^{1R}

3:11 Din nou aici suntem confrunțați cu o chestiune de interpretare. Trebuie să luăm versetul acesta textual, sau trebuie să-l spiritualizăm? S-au propus diverse interpretări, pe care le rezumăm mai jos:

1. Pavel nu era sigur că va fi înviat din morți. Prin urmare, se sforța cu toate energiile să-și asigure partea la înviere.

Desigur, o atare intepretare este total neverosimilă! Pavel întotdeauna a crezut că învierea se capătă pnn har, iar nu prin faptele săvârșite de om. In plus, el și-a exprimat, cu altă ocazie (2 Cor. 5:1-8) încrederea deplină că va avea parte de înviere.

2. O altă interpretare afirmă că Pavel nu s-ar referi aici la

învierea fizică, ci la dorința de a trăi viața asociată cu învierea aici pe pământ. După câte se pare este interpretarea predilectă a celor mai mulți comentatori.

,'.3. Conform acestei interpretări, Pavel S-â referit la învierea fizică, dar nu și-a șxprimat îndoiala cu privire la faptul că va avea parte de ea. Mai degrabă, el a spus că nu-i pasă de suferințele prin care va trebui să treacă în drum spre această înviere, ci era dispus să îndure grele prigoane și încercări, dacă până să ajungă la înviere drumul Său trebuia să treacă prin acestea. Sintagma: „**ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea**” nu exprimă neapărat îndoiala (vezi Fap) 27:12; Rom. 1:10; 11:14), ci dorința arzătoare sau perspectiva care-l determină pe Pavel să nu ia în seamă cât îl va costa ca să ajungă acolo.

Noi suntem de acord cu a treia interpretare. Apostolul dorea să se conformeze lui Cristos. Or, întrucât Cristos suferise, murise și fusese înviat din morți, Pavel nu-și dorea altceva pentru sine. Tare ne este teamă că dorința noastră de a avea parte aici de o viață de confort, lux și tihnă adesea știrbește tăișul unora din versetele pe care le citim în Biblie. Oare nu ne-am situa însă pe un teren mai sigur dacă am lua aceste versete la justa lor valoare — adică în mod literal, cum sunt prezentate — dacă nu există în Biblie alte versete care să ne împiedice să le interpretăm astfel?

Înainte de a trece de acest verset, trebuie să remarcăm că Pavel se referă la **învierea dintre cei morți**. Cu alte cuvinte, aceasta nu e învierea tuturor morților, ci se referă la o anumită înviere, de care vor avea parte doar unii, ceilalți rămânând în mormânt. Știm de la 1 Tesaloniceni 4:13-18 și 1 Corinteni 15:51-57 că credincioșii vor fi înviați la venirea lui Cristos (unii la Răpire iar alții la sfârșitul Marii Strâmtorări), dar că restul morților nu vor fi înviați decât după Domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ; vezi și Apo. 20:5.

3:12 Apostolul nu a considerat că **a ajuns** deja **desăvârșit**.

Prin **desăvârșit** nu se înțelege învierea din versetul precedent, ci întreaga temă a conformării cu Cristos. El nu concepea că se poate atinge o stare de totală absență a păcatului sau la un punct din această viață în care nu se mai poate realiza nici un progres. Se pare că apostolul era conștient de zicala: „Satisfacția este mormântul progresului.”

Astfel el se avânta înainte, întru împlinirea scopului pentru care Domnul Isus l-a mântuit, pentru ca acest scop să se poată

împlini în el. Apostolul fusese prins de **Cristos Isus** pe drumul către Damasc. Care a fost scopul acestei întâlniri extraordinare? Acela de a face din Pavel un sfânt model, prin care Dumnezeu să demonstreze ce poate realiza prin viața unui om [predat Lui]. Nu, Pavel nu era încă asemenea lui Cristos, ci procesul conformării își desfășura în continuare lucrarea, Pavel depunând toate eforturile pentru ca această lucrare a harului lui Dumnezeu să poată continua și să se adâncească în el.

3:13 Omul acesta, care învățase să fie mulțumit cu orice lucruri materiale de care avea parte (4:11) nu putea, în schimb, să ajungă niciodată la poziția în care să considere că nu mai e loc pentru înaintare duhovnicească. Cu alte cuvinte, cum am spune noi azi, el nu se considera un realizat. Ce face Pavel, atunci? Răspunsul:

Una fac. Pavel era un om cu un scop precis în viață, dominat de o singură viziune, de o singură ambiție, asemănându-se, în această privință, cu David, care a spus: „Un

800

Filipenî

lucru doresc de la Domnul."

Uitând ce este în urma mea — prin care se înțelege nu numai păcatele și eșecurile lui, ci și privilegiile, realizările și succesele vieții pământești, pe care le-a descris la începutul acestui capitol, ba chiar și izbân-zile sale duhovnicești.

Și aruncându-mă spre ce este înaintea: adică, privilegiile și responsabilitățile vieții creștine, fie că e vorba despre închinare, slujire, fie de dezvoltarea personală a caracterului creștin.

3:14 Privindu-se ca un alergător la o cursă athletică, Pavel se descrie pe sine ca unul care depune toate eforturile pentru a ajunge la țintă, la premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Cristos Isus.

Țelul este linia de sosire de la sfârșitul cursei de alergări. Premiul este răsplata dată câștigătorului. Aici țelul ar fi să ajungă cu bine la sfârșitul cursei vieții și mai cu seamă, se pare, la Scaunul de judecată al lui Cristos. Premiul ar fi cununa neprihănirii, pe care în alt loc Pavel o descrie ca premiul pentru care a alergat atât de vârtos (2 Tim. 4:8).

Spre premiul chemării cerești [în sus] a lui Dumnezeu în Cristos Isus cuprinde toate scopurile pe care le-a avut Dumnezeu în vedere, când ne-a mântuit, inclusiv mântuirea, conformarea la Cristos, moștenirea împreună cu El, un loc în

patria cerească și o sumedenie de alte binecuvântări duhovnicești.

VII. ÎNDEMNUL LA O UMBLARE CEREASCĂ, EXEMPLIFICATĂ DE APOSTOL (3:15-21)

3:15 Toți cei se sunt maturi (în românește: „desăvârșiți”) trebuie să fie dispuși și ei să sufere și să moară pentru Cristos și să nu precupească nici un efort în dorința de a deveni tot mai mult asemenea Domnului Isus. Aceasta înseamnă să fii matur în credința creștină. Unii numesc această atitudine fanaticism, extremism sau radicalism. Dar apostolul afirmă că cei ce au ajuns la maturitate vor înțelege numaidecât că este singurul răspuns cuminte, logic și rezonabil pe care-l putem da Celui care Și-a vărsat viața, murind pentru noi pe crucea Calvarului.

Dacă în vreo privință gândiți altfel, Dumnezeu vă va lumina și în această privință. Pavel își dă seama că nu toți vor fi de acord cu el în privința adoptării unei filosofii [de viață] atât de periculoase. Dar el își exprimă încrederea că dacă cineva

dorește cu adevărat să cunoască adevărul, **Dumnezeu i-l va descoperi.** Motivul pentru care asistăm în vremea noastră la un creștinism atât de comod și de complăcut este faptul că nu dorim să cunoaștem adevărul, că nu dorim să facem ceea ce cere un creștinism ideal. **Dumnezeu** este dispus să le arate adevărul celor care sunt dispuși să-l urmeze.

3:16 în continuare apostolul adaugă că, între timp, trebuie să trăim pe măsura luminii pe care ne-a dat-o Domnul. Nu ar avea rost să așteptăm până ce vom fi ajuns la o cunoștință mai deplină a ceea ce ni se cere să facem ca creștini. În timp ce așteptăm ca Domnul să ne descopere implicațiile depline ale crucii, trebuie să ascultăm de **gradul** de adevăr ce ni s-a descoperit.

3:17 Acum Pavel se ocupă de îndemnuri, încurajându-i, mai întâi, pe filipeni să fie urmași sau imitatori ai săi. Este un tribut adus vieții sale exemplare faptul că a putut scrie asemenea cuvinte. Adesea auzim pe unii afirmând în glumă: „Fă cum spun, nu cum fac eu.” Nu tot așa a procedat apostolul, căci el a putut să-și ofere viața ca model de devotament integral pentru Cristos și cauza Lui, cum arată și Lehman Strauss:

Pavel s-a considerat receptor al îndurării lui Dumnezeu, pentru ca să poată fi „un model”. Astei, întreaga lui viață ce a urmat

după convertirea sa a fost dedicată prezentării pentru cei din jurul lui a unui portret esențial a ceea ce trebuie să fie un creștin. Dumnezeu 1-a mântuit pe Pavel pentru ca el să poată arată prin pilda convertirii lui că ceea ce Isus Cristos a făcut pentru el poate face și negreșit va face și pentru alții. Oare nu a fost acesta obiectivul special avut în vedere de Domnul când S-a îndurat de tine și de mine? Eu cred că El ne-a mântuit pentru a fi un model pentru toți credincioșii care vor veni. Slujim noi ca modele pentru cei ce au fost mântuiți prin harul Lui? Dea Domnul să fim!¹⁹

Și uitați-vă bine la cei ce se poartă după modelul pe care îl aveți în noi. Asta

se referă la toți cei ce trăiau același fel de viață ca Pavel. Nu înseamnă că ei trebuiau marcați în mod dezaprobat, ci trebuiau observați cu scopul de a le urma exemplul. **3:18** După cum versetul 17 îi descrie pe cei al căror exemplu credincioșii *trebuie* să-1 urmeze, versetul acesta ne spune care sunt cei al căror exemplu *nu trebuie* să-1 urmăm. Apostolul nu-i identifică pe acești

Filipeni

801

oameni în mod concret. Fie că erau învățătorii falși cu tendințe iudaizatoare, din versetul 2, fie că erau învățători ce se considerau creștini, dar în realitate prefăceau libertatea creștină în prilej de complacere în păcate, transformând harul în pretext pentru păcat — nu ni se precizează clar despre cine a fost vorba.

Pavel îi avertizase pe sfinți cu privire la acești oameni, dar acum reia subiectul, plângând. Cum se face că varsă lacrimi, când lansează o condamnare atât de aspră? Explicația o găsim în daunele pe care le produc acești oameni în rândul bisericilor lui Dumnezeu. În viețile altora pe care le ruinează. În „ocara pe care o aduc Numelui lui Cristos. În acoperirea adevăratului sens al crucii. Și în faptul că adevărata dragoste plânge chiar atunci când îi condamnă pe dușmanii crucii lui Cristos, după cum și Domnul Isus a plâns pentru orașul ucigaș, Ierusalim.

3:19 Oamenii, aceștia erau destinați pierzării veșnice. Asta nu înseamnă anihilarea lor, ci judecata lui Dumnezeu, în iazul de foc, pe veci de veci.

Dumnezeul lor era pântecul lor. Toate activitățile lor, chiar și pretinsa lor slujire religioasă, erau îndreptate spre acumularea de bucate (sau poate băuturi), cu care să-și satisfacă poftele

trupești. F. B. Meyer îi descrie pe acești oameni cu multă precizie: „Nu există nici o capelă în viața lor. Doar o imensă bucătărie/

Gloria lor era în același timp rușinea lor. Ei se lăudau cu înseși lucrurile de care ar fi trebuit să se rușineze — cu goliciunea și comportarea lor imorală. „, Ei erau preocupați de lucruri pământești. Pentru ei, lucrurile importante în viață erau alimentele, îmbrăcămintea, onoarea, confortul și plăcerile.

Lucrurile care privesc cerul și veșnicia nu le tulburau cu nimic bălăcirea în noroiul acestei lumi. Ei își vedeau mai departe de îndeletnicirile lor, de parcă ar fi trăit veșnic pe acest pământ.

3:20 Apostolul contrastează acum aceste purtări cu atitudinea cerească a adevăratului credincios.

Când a fost scrisă epistola de față, Filipi era o colonie a Romei (vezi Fapte 16:12). Filipenii erau cetățeni ai Romei, bucurându-se de protecția și privilegiile ei. Dar ei erau și cetățeni ai stăpânirii locale. Pe acest fundal, apostolul le amintește credincioșilor că cetățenia **lor este în cer**. Moffatt traduce astfel acest verset: „Dar noi suntem o colonie a cerului.”

Asta nu înseamnă că creștinii nu sunt și cetățeni ai țărilor de pe pământ în care locuiesc. Alte versete din Scriptură ne învață clar că trebuie să ne supunem guvernelor, pentru că ele sunt rânduite de Dumnezeu (Rom. 13:1 -7). Într-adevăr, credincioșii trebuie să asculte de guverne în toate privințele în care Domnul nu le-a interzis în mod expres să o facă. Filipenii datorau ascultare magistraților locali și împăratului de la Roma. Tot așa credincioșii de azi au responsabilități față de guvernele pământești, dar loialitatea lor primordială este față de Domnul lor din cer.

Nu numai că suntem cetățeni ai cerului, ci **și așteptăm cu nerăbdare pe Mântuitorul din cer! Așteptăm cu nerăbdare** sunt cuvinte foarte puternice (în textul original), prin care se exprimă așteptarea unui lucru considerat iminent. Înseamnă textual să-ți întinzi capul înainte, ca să poți auzi cel mai mic semnal că lucrul sau persoana așteptată a apărut la orizont.

3:21 Când va veni Domnul Isus din cer, El va schimba aceste trupuri ale noastre. Nu este nimic rău sau murdar în trupul nostru omenesc, ca atare. Răul constă doar în întrebuițarea greșită pe care o putem da trupului nostru.

Dar este un trup al **stării noastre smerite**, adică un trup al umilirii. Este supus ridurilor, cicatricilor, îmbătrânirii,

suferinței, bolilor și morții. Ne limitează și ne face să nu ne simțim comozi!

Domnul îl va transforma însă într-un trup de slavă. Noi nu cunoaștem înțelesul deplin al acestei afirmații, dar știm că noul trup nu va mai fi supus deteriorării sau morții, nici limitărilor de timp sau barierelor naturale. Va fi un trup real, dar perfect acomodat la condițiile cerului. Va fi ca trupul învierii posedat de Domnul Isus.

Asta nu înseamnă că vom avea cu toții aceeași înfățișare fizică! Isus putea fi recunoscut în mod distinct după învierea Sa și negreșit fiecare individ își va păstra identitatea fizică în veșnicie.

De asemenea, acest pasaj nu ne învață că vom fi ca Domnul Isus în ce privește atributele Lui Dumnezeu. Noi niciodată nu vom avea atotștiința și atotputernicia lui Dumnezeu, după cum nu vom putea fi în orice loc, în același timp.

Dar vom fi din punct de vedere moral ca Domnul Isus. Vom fi pe veci eliberați de păcat. Acest pasaj nu ne oferă însă suficien-

802

Filipeni

te date pentru a ne satisface curiozitatea. Totuși cât ni se dă este suficient pentru a ne inspira mângâiere și nădejde.

Potrivit cu lucrarea prin care El este în stare de a-Și supune toate lucrurile. Transformarea trupurilor noastre va fi realizată de aceeași putere divină la care va recurge ulterior Domnul pentru a-Și **supune toate lucrurile**. El este „în stare să mântuiască” (Ev. 7:25). El este „în stare să ajute” (Ev. 2:18). El este „în stare să păstreze” (Iuda 24). Acum în versetul de față aflăm că El este **în stare să supună**. „Acesta este Dumnezeuul nostru în veci de veci.. El va fi călăuza noastră, chiar până la moarte” (Ps. 48:14).

VIII. ÎNDEMNUL LA ARMONIE, AJUTORARE RECIPROCĂ, BUCURIE, ÎNGĂDUINȚĂ, SPIRIT RUGATIV ȘI O VIAȚĂ DISCIPLINATĂ A GÂNDURILOR (4:1-9).

4:1 Pe baza minunatei nădejdi pe care a așezat-o apostolul înaintea minților credincioșilor în versetul anterior, el îi îndeamnă acum să **rămână tari în Domnul**. Versetul acesta este plin de nume pline de dragălalăsenie la adresa credincioșilor. Mai întâi, Pavel îi numește **frați**. Dar nu numai frați, ci **preaiubiții** lui **frați**. Apoi adaugă că îi este dor de ei, adică dorește să fie din nou în mijlocul lor. În continuare îi numește **cununa și bucuria** lui. Negreșit el vrea să spună că

sunt **bucuria** lui în prezent și că vor fi **cununa** lui la Scaunul de judecată al lui Cristos. În cele din urmă, el încheie versetul cu cuvântul: **preaiubiților**. Apostolul avea într-adevăr o mare iubire pentru oameni și negreșit acesta este unul din secretele eficienței sale în lucrarea Domnului.

4:2 Evodia și Sintiche erau niște femei din biserica de la Filipi, care nu se înțelegeau. Nu ni se oferă detaliile neînțelegerii lor (și poate că mai bine e așa!).

Apostolul folosește (în textul original) termenul **a implora** de două ori, pentru a arăta că îndemnul este adresat în egală măsură și uneia, și alteia. Pavel le îndeamnă pe aceste surori creștine **să fie cu un gând în Domnul**. Ne este imposibil să fim uniți în toate lucrurile vieții de zi cu zi, dar în ce privește lucrurile Domnului, este posibil să renunțăm la deosebirile noastre mărunte de vederi, pentru ca Domnul să fie preamărit iar lucrarea Lui să propășească.

4:3 S-au creat destule speculații cu

privire la identitatea **adevăratului tovarăș**

de jug²⁰ căruia i se adresează Pavel în acest verset. Timotei și Luca sunt două nume posibile care, după unii, ar putea fi cei vizați de Pavel aici, dar cel mai probabil este că Pavel s-a referit la Epafrodit. Căci el este îndemnat să le ajute pe aceste femei care trudiseră din greu împreună cu Pavel pentru propășirea evangheliei. Noi credem că aceste femei au fost Evodia și Sintiche și că apostolul Pavel le oferă un sfat căruia experiența i-a dovedit valabilitatea. Adesea, când două persoane se ceartă, soluția cea mai bună este ca rezolvarea s-o dea o terță persoană, independentă — cineva care are spirit de discernământ, judecată matură. Iar această persoană nu trebuie să acționeze arbitrar în cazul ce i s-a adus și în decizia pe care o ia, ci mai degrabă trebuie să recurgă la cuvântul lui Dumnezeu, fiind în stare să arate persoanelor care s-au certat soluția biblică la problema lor.

Trebuie să avem grijă când interpretăm sintagma: **„au lucrat din greu împreună cu mine pentru evanghelie”** în nici un caz nu se poate imagina că ele au predicat evanghelia împreună cu apostolul Pavel. E-xistă multe moduri în care femeile pot lucra din greu pentru înaintarea evangheliei — o-menindu-i pe slujitorii lui Cristos, făcând vizite în familii, învățându-le pe femeile mai tinere și pe copii — fără însă să-și a-sume rolul de a învăța pe bărbați în public sau de a predica. Pavel amintește de un alt conlucrător al său, **Clement**. Nu mai

deținem alte date precise despre el. Apoi Pavel menționează pe **ceilalți lucrători împreună** cu el, **ale căror nume sunt scrise în cartea vieții**. Este un mod minunat de a exprima binecuvântarea veșnică și nespus de mare de care beneficiază cei ce cred în Cristos și îl slujesc.

4:4 îndreptându-și acum atenția către întreaga biserică, Pavel repetă îndemnul lui predilect. Secretul îndemnului lui se găsește în cuvintele **în Domnul**. Indiferent cât de întunecate ar fi împrejurările vieții, întotdeauna creștinul poate **să se bucure în Domnul**, după cum arată Jowett, împărtășind propria sa experiență a bucuriei creștine:

Bucuria creștină este o stare sufletească independentă de împrejurările imediate prin care trecem. Dacă ar depinde de lucrurile din jurul nostru, atunci într-adevăr ar fi la fel de nesigură și de firavă ca flacăra unei lumânări neprote-

Filipeni

803

jate, în mijlocul unei vijelii. O clipă lumânarea va arde frumos și stabil, pentru ca în clipa următoare flacăra să ajungă până la marginea mukului, nemandând lumină suficientă. Dar bucuria creștină nu depinde de împrejurările vremelnice ale vieții și, prin urmare, nu este victima zilei trecătoare. La un moment dat din viața mea, toate lucrurile îmi merg bine, ca într-o zi însorită de iunie, pentru ca mai târziu, ele să ia o altă întorsătură, devenind sumbre ca o zi de noiembrie. Într-o zi sunt la o nuntă, pentru ca în altă zi să mă aflu la buza unui mormânt. Într-o zi, aflându-mă în lucrarea Domnului, am câștigat zece suflete pentru Domnul, pentru ca apoi să treacă zile multe fără să mai câștig nici unul. Așadar, zilele sunt schimbătoare ca vremea și totuși bucuria creștină poate fi constantă. În ce constă secretul persistenței ei?

În această realitate: „Iată, Eu sunt cu voi *în (oaie zilele)*” în toate zilele, indiferent de schimbările pe care le aduc acestea, El nu se schimbă, nici nu obosește.” El nu e Prieten doar de zile bune, care să mă părăsească atunci când cerul se întuneacă și vremea se răcește. El nu alege zilele mele de exuberanță, după cum nu le alege pe cele de uscăciune și înfrângere. El nu Se arată doar atunci când port o ghirlandă, după cum nu Se ascunde atunci când port o cunună de spini. El este cu mine „în toate zilele” — și în zilele de propășire, și în cele de necaz; și în zilele când bat clopele petrecerii cuiva pe ultimul său drum, și în zilele când răsună imnul nupțial. „În toate zilele”. Ziua

vieții — ziua morții — ziua judecății."¹

4:5 în continuare Pavel îi îndeamnă să facă în așa fel încât **blândețea lor să fie cunoscută de toți oamenii.**

Termenul

acesta a fost tradus și prin înduplecare, prin spirit rezonabil, prin disponibilitatea de a ceda, de a nu insista să se facă cum vrei tu. Dificultatea nu constă în *înțelegerea* sensului termenului, ci în *ascultarea* de preceptul cuprins în cuvintele: **de toți oamenii.**

Domnul este aproape ar putea însemna că Domnul este prezent acum sau că venirea Domnului se apropie. Ambele sensuri sunt valabile, deși noi îl preferem pe al doilea.

4:6 Este oare posibil ca un creștin să nu se îngrijoreze cu privire la nimic? Este posibil, atâta timp cât avem resursa unei rugăciuni făcute cu credință. Restul versetului explică cum pot fi viețile noastre eliberate de îngrijorarea păcătoasă. Toate trebuie aduse înaintea Domnului în **rugăciune.**

Toate înseamnă *literalmente* toate! Nu există nici un lucru, oricât de mare sau mic, care să nu stea în atenția Sa plină de dragoste pentru noi!

Rugăciunea este deopotrivă un act și o atmosferă. Noi ne apropiem de Domnul în anumite momente, aducându-I cererile noastre concrete. Dar este posibil să trăim într-o *atmosferă* de rugăciune. Este posibil ca starea noastră sufletească să fie o stare de rugăciune. Probabil cuvântul *rugăciune* din acest verset înseamnă întreaga atitudine a vieții noastre, pe când **cererile** semnifică anumite lucruri concrete, anumite cereri pe care le aducem înaintea Domnului.

Dar apoi trebuie să remarcăm că cererile noastre trebuie să fie aduse la cunoștința lui Dumnezeu cu mulțumire. Cineva a rezumat versetul acesta afirmând că noi nu trebuie să ne îngrijorăm cu privire la nimic, să ne rugăm pentru toate și să mulțumim pentru orice."

Dacă aceste atitudini vor caracteriza viața noastră, **pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, va păzi inimile și gândurile noastre în Cristos Isus. Pacea lui Dumnezeu** este starea sfântă de odihnă și mulțumire care inunda sufletul credinciosului, când se bizuie cu totul pe Dumnezeu.

Bizuindu-se pe leghova,

Inimile's binecuvântate; Găsind, așa cum a făgăduit El, odihnă și pace desăvârșită.

— *Frances Ridley Havergal*

Pacea aceasta întrece orice pricepere. Oamenii din lume nu pot s-o înțeleagă deloc și chiar creștinii care o posedă constată că conține un element tainic, de mister. Ei sunt surprinși de faptul că nu sunt cuprinși de disperare atunci când sunt confrunțați cu tragedii sau împrejurări potrivnice.

Această pace le fortifică viața inimii și gândurilor lor. Ce tonic binevenit este, prin urmare, această pace, în perioada tulbure în care trăim, plină de nevroze, crize nervoase, boli mintale și tot felul de alte tulburări, când atâția oameni consumă tranchilizante!

4:8 Acum apostolul oferă, în încheiere, câteva sfaturi privitoare la viața gândurilor. De la un capăt la altul, Biblia ne învață că putem exercita control asupra gândurilor noastre. Nu ne va fi de nici un folos dacă vom adopta o atitudine defetistă, afirmând că, pur și simplu, nu putem împiedica gândurile nepotrivite care ne îndundă uneori

804

Filipeni

mintea. Adevărul e că putem fi stăpâni pe gândurile noastre. Secretul constă în gândirea pozitivă, care a devenit un principiu binestabilit, respectiv înlocuirea gândurilor rele cu gânduri noi, pozitive. Asta pentru că putem gândi simultan și gânduri rele, și gânduri bune despre Domnul Isus. Prin urmare, dacă ți se strecoară în inimă un gând rău, acesta poate fi eliminat numaidecât, îndreptându-ți gândul spre Persoana și lucrarea lui Cristos, meditând asupra lor. Psihologii și psihiatrii de marcă din totdeauna au ajuns să recunoască valabilitatea principiului enunțat de apostolul Pavel în această privință. Și acești specialiști subliniază pericolul gândirii negative.

Nu va fi nevoie de prea multă căutare până să-L descoperi pe Domnul Isus Cristos în versetul 8. **Tot ce este adevărat, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit** se găsește în El. Să examinăm, rând pe rând, fiecare din aceste virtuți. **Adevărat** este tot ce nu e fals sau nevrednic de încredere; tot ce e autentic și real. **Tot ce este vrednic de cinste** (sau **nobil**) — adică tot ce este atrăgător din punct de vedere moral. **Drept** înseamnă aici neprihănit, atât față de Dumnezeu, cât și față de om. **Curat** se referă la caracterul de o înaltă ținută morală al unei persoane. **Tot ce este vrednic de iubit** — adică tot ce este agreabil și admirabil de privit sau luat în considerare. **Tot ce este vrednic de primit** ar mai putea fi tradus prin: „tot ce se bucură de o bună reputație”. Apoi, desigur, **virtutea** din

acest verset se referă la excelența pe plan moral. **Orice laudă** — adică tot ce merită să fie elogiât.

În versetul 7, Pavel i-a asigurat pe sfinți că Dumnezeu va păzi inimile și gândurile lor în Cristos Isus. Dar el are grijă să le amintească faptul că și ei au partea lor de responsabilitate, în această privință. Dumnezeu nu păzește viața gândurilor unei persoane care nu *dorește* ca această viață să fie păstrată curată.

4:9 Din nou, apostolul Pavel se dă pe sine ca pildă, se prezintă ca model de sfânt, îndemnându-i pe credincioși să practice **lucrurile** pe care le-au deprins de la el și pe care le-au văzut exemplificate în viața lui.

Faptul că acest îndemn survine atât de aproape de versetul 8 nu e lipsit de semnificație, întrucât trăirea corectă este urmarea gândirii corecte. Dacă gândurile din viața cuiva sunt curate, atunci și viața lui va

fi curată. Pe de altă parte, dacă mintea cuiva este un focar de stricăciune, atunci negreșit acesta se va revărsa în trăirea practică a acelei persoane, întinându-i viața. În plus, nu trebuie să uităm că dacă cineva adăpostește în mintea sa un gând rău timp îndelungat, mai devreme sau mai târziu va pune în aplicare acel gând.

Celor care urmează cu credincioșie pilda apostolului li se făgăduiește că **Dumnezeul păcii va fi cu ei**. În versetul 7, pacea lui Dumnezeu este partea celor care au obiceiul să se roage; aici **Dumnezeul păcii** este Prietenul și însoțitorul celor care sunt sfinți. Ideea care se desprinde de aici este că Dumnezeu însuși se va apropia și va fi prezent cu drag în experiența tuturor celor în a căror viață se întruchipează adevărul.

IX. MULȚUMIRILE LUI PAVEL PENTRU DARURILE FINANCIARE PRIMATE DIN PARTEA SFINȚILOR (4:10-20)

4:10 în versetele 10-19, Pavel tratează relația ce exista între biserica din Filipi și el, în legătură cu asistența financiară. Nimeni nu va putea sublinia îndeajuns ce mângâiere au adus aceste versete sfinților lui Dumnezeu care au fost chemați să treacă prin vremuri de strâmtorări financiare și eșecuri!

Pavel se bucură că **în sfârșit**, după o perioadă de timp, filipenii i-au trimis asistență de ordin practic, în lucrarea Domnului. El nu le bagă de vină pentru perioada de timp în

care nu a primit nici un ajutor, ci îi elogiază pentru că au dorit să trimită ajutoare, dar le lipsea prilejul s-o facă. Moffatt traduce astfel acest verset: „Căci vouă nu v-a lipsit niciodată preocuparea, ci doar prilejul de a v-o etala.”

4:11 Analizând acum tema finanțelor, este încurajator să vedem delicatețea și curtoazia cu care îl tratează Pavel. El nu dorește ca ei să creadă că el s-ar plânge sau că i-ar critica pentru lipsa de fonduri. Mai degrabă, dorește să le spună că este total independent de împrejurări atât de mondene, că a învățat să fie mulțumit, indiferent de starea financiară în care s-ar găsi. Starea de mulțumire este cu mult mai de preț decât bogățiile, întrucât dacă e adevărat „că mulțumirea nu produce bogății, tot atât de adevărat este că ea realizează același scop, îndepărtând dorința de îmbogățire.”

„De mare preț este secretul pe care și 1-a însușit un credincios, când a învățat să

Filipeni

805

stea cu capul sus, chiar atunci când stomacul îi este gol; când privește drept înaintea, chiar dacă buzunarele îi sunt goale; când se bucură, chiar și atunci când nu i s-a plătit salariul, găsindu-și desfătarea în Dumnezeu, chiar atunci când oamenii își calcă cuvântul, fiind nevrednici" (text select).

4:12 Pavel a știut să fie **smerit**, adică să se descurce, chiar atunci când îi lipseau cele necesare traiului, după cum a știut să trăiască și în belșug, adică atunci când i s-a dăruit mai mult decât avea nevoie pentru traiul lui. **în toate lucrurile și în toate privințele** el s-a **deprins** să fie **sătul și flămând... în belșug... și în lipsă**. Cum a deprins apostolul această lecție? Pur și simplu prin faptul că era convins că se află în voia lui Dumnezeu. El știa că indiferent în ce împrejurări s-ar fi aflat, Dumnezeu rânduise să treacă prin ele. Dacă era **flămând**, asta se datora faptului că Dumnezeu îngăduise acest lucru. Dacă era **sătul**, asta însemna că Domnul rânduise acest lucru. Fiind angrenat cu toate forțele și cu toată perseverența în slujba Regelui, apostolul putea afirma cu toată convingerea: „Da, Tată, că așa ai găsit Tu cu cale!”

4:13 Apoi apostolul adaugă cuvintele care i-au nedumerit pe mulți: „**Pot totul prin Cristos, care mă întărește.**” Ce-a vrut să spună Pavel? Voia el să interpretăm această afirmație în sens literal? Credea el oare că într-adevăr nu este nici un lucru pe care nu-l poate înfăptui? Răspunsul este următorul: Când

apostolul Pavel spune că poate face toate lucrurile, el înțelege prin aceasta toate lucrurile care se încadrau în voia lui Dumnezeu pentru el. El învățase că poruncile Domnului beneficiază de protecția divină a cerului. El știa că Dumnezeu niciodată nu-I va chema să realizeze vreo lucrare pentru care să nu-i fi dat și harul necesar. **Toate lucrurile** se aplică, probabil, nu numai la marile înfăptuiri, ci, mai degrabă, la marile stări de privațiune și de foame.

4:14 în pofida tuturor spuselor sale, apostolul vrea ca filipenii să știe că ei au procedat bine prin faptul că au luat parte alături de el la strâmtorarea lui. Asta se referă, probabil, la banii pe care i-au trimis pentru acoperirea nevoilor sale, în timp ce se afla la închisoare.

4:15 în trecut, **filipenii** excelaseră în harul **dărniciei**. în zilele de la începutul lucrării lui Pavel, când a plecat din Macedonia, nici o biserică nu a luat parte la ajutorarea sa financiară, decât cea a filipeniilor.

Ce uimitor este să constatăm cum aceste detalii, aparent insignifiante, sunt consemnate pe veci în cuvântul scump al lui Dumnezeu! Asta ne învață că tot ce dăm slujitorilor Domnului este dat de fapt Domnului. El este interesat de fiecare bănuț. El consemnează tot ceea ce se face pentru El și-i răsplătește din plin, cu măsură bună, scuturat și dând peste margini, pe toți cei ce procedează astfel.

4:16 Chiar pe când se afla la Tesaloni-ca, ei au trimis din nou ajutoare pentru nevoile sale. Se pare că filipenii trăiau atât de aproape de Domnul, încât El putea să-i călăuzească în privința dărniciei. Duhul Sfânt le-a pus pe inimă dorința să îl ajute pe apostolul Pavel. Și ei au răspuns îndemnului divin, trimițându-i bani **6 dată și chiar de două ori**. Când ne amintim că Pavel s-a aflat la Tesalonica doar un timp scurt, gestul lor de dărnicie devine și mai semnificativ.

4:17 Admirabilul altruism al apostolului Pavel reiese și din acest verset, întrucât vedem că el era mai încântat de câștigul lor, decât de **darul** lor. Și mai mare decât dorința lui de a fi ajutat financiar era dorul său ca **roadă** să abunde în folosul credincioșilor. Este exact ceea ce se întâmplă când dăruim bani Domnului. Totul se înregistrează în registrele financiare ale cerului, urmând ca într-o zi să primim înapoi însutit. Tot ce avem este al Domnului și când îi dăm Lui, nu facem altceva decât să-I dăm ceea ce deja îi aparține. Creștinii care taie firul în patru, încercând să stabilească dacă trebuie sau nu

să dea zeciuală, au pierdut din vedere punctul central al învățaturii despre dărnicie. Israeliților într-adevăr li s-a poruncit să dea a zecea parte ca dar minim. În această epocă a harului, nu ar trebui să se pună întrebarea: „Cât să dau Domnului?”, ci mai degrabă: „Cât voi îndrăzni să păstrez pentru mine însumi?” Ar trebui ca toți creștinii să dorească să trăiască în mod economic și jertfitor, pentru a putea da o parte tot mai mare a veniturilor lor lucrării Domnului, pentru ca oamenii să nu piară pentru simplul fapt că nu au auzit evanghelia lui Cristos.

4:18 Când Pavel afirmă: **Am de toate**, el spune de fapt: **Am de toate câte am nevoie și sunt în belșug**. Ni se pare ciudat să auzim, în secolul acesta al douăzecilea,

806

Filipeni

cial, cum un slujitor al Domnului nu se milogește și nu cerșește bani, ci, dimpotrivă, recunoaște că are de ajuns. Toate campaniile ieșite de sub control, de cerșetorie de bani de la public din vremea noastră sunt o urâciune în fața lui Dumnezeu și o ocară pentru numele lui Cristos. În plus, sunt cu totul inutile. Hudson Taylor spunea odată: „Când lucrarea lui Dumnezeu este tăcută după tiparul lui Dumnezeu, nu vor lipsi niciodată resursele lui Dumnezeu.” Necazul în vremea noastră constă în faptul că nu mai suntem în stare să facem distincție între lucrul pentru Dumnezeu și lucrarea lui Dumnezeu. Este posibil ca cineva să se angajeze în așa-numita slujire creștină, care să nu fie însă deloc după voia lui Dumnezeu. Acolo unde există o abundență de bani, există întotdeauna și pericolul cel mai mare de a te angaja pe căi care nu beneficiază de aprobarea divină sau, citându-l pe Hudson Taylor din nou: „Lucrul de care trebuie să ne temem cel mai mult nu este lipsa fondurilor ci prezența care nu beneficiază de binecuvântarea Domnului.” Darul adus de Epafrodit din partea filipenilor — expresia iubirii lor pentru apostolul Pavel — este descris drept o mireasmă plăcut mirositoare, o jertfă bine primită și plăcută înaintea lui Dumnezeu. Singura dată când mai sunt folosite aceste cuvinte este atunci când se referă la Cristos însuși (Ef. 5:2). Pavel înnobilează dărnicia jertfitoare a filipenilor, arătând ce a însemnat ea pentru Dumnezeu, prin faptul că s-a suit până la el ca o jertfă plăcut mirositoare, fiind nu numai acceptabilă, dar și plăcută, cum arată și Jowett: Prin urmare, cât de vastă este gama acestui gest de dărnicie,

aparent local! Noi credeam că i-am slujit pe săraci, când, în realitate, am conversat cu Regele. Noi ne închipuiam că aroma se va opri undeva într-un cartier sărăcăcios, și când colo această mirească s-a răspândit în univers. Noi gândeam că ne-am ocupat doar de Pavel, dar iată că L-am slujit chiar pe Mântuitorul și Domnul lui Pavel."

4:19 Acum Pavel adaugă ceea ce este probabil cel mai cunoscut și mai iubit din verset din capitolul de față. Să fim atenți să observăm că această făgăduință vine imediat după descrierea isprăvniciei lor fidele. Cu alte cuvinte, pentru că l-au dăruit lui Dumnezeu din resursele lor materiale, chiar până acolo încât și-au periclitat propriul lor trai. Dumnezeu va îngriji acum din plin de toate nevoile lor. Ce ușor este pentru unii creștini să scoată versetul acesta din contextul în care a fost dat, folosindu-l ca pernă comodă pe care să-și plece capul, risipind banii pentru ei înșiși, și abia arareori gân-dindu-se la lucrarea lui Dumnezeu, amăgin-du-se cu cuvintele: „Nu-i nimic, că Dumnezeu va avea grijă de toate nevoile tale."

Deși este adevărat că, în general, Dumnezeu are grijă de toate nevoile copiilor Săi, promisiunea din acest verset e una aparte, ce se adresează celor credincioși și devotați dărnicii către Cristos, aceștia fiind asigurați că Cristos nu va îngădui niciodată să sufere lipsuri.

Adesea s-a arătat că Dumnezeu are grijă de nevoile copiilor Săi — nu *din* bogățiile Sale, **ci potrivit cu bogățiile Sale în slavă prin Cristos Isus**. Dacă un milionar ar da zece cenți unui copil, ar da *din* bogățiile sale. Dar dacă ar dăruia o sută de mii de dolari unei cauze vrednice, ar da *potrivit* cu bogățiile sale. Dumnezeu poartă de grijă **după bogățiile Sale în slavă prin Cristos Isus**, aceste bogății neputând fi întrecute!

Williams numește versetul 19 o notă de plată achitată de banca credinței, având următoarele elemente:

Dumnezeul meu — numele Bancherului;

va avea grijă — asta e promisiunea că se va efectua plata;

de toate nevoile voastre — valoarea notei de plată;

după bogățiile Sale — capitalul băncii;

în slavă — adresa băncii;

prin Cristos Isus — semnătura de la subsolul notei, fără de care ea nu are nici o valoare."

4:23 Gândindu-se la înbelșugata purtare de grijă a lui Dumnezeu, apostolul izbucnește în laude. Este un limbaj cât se

poate de adecvat pentru orice copil al lui Dumnezeu care trăiește în experiența zilnică harul lui Dumnezeu, purtarea Sa de grijă, nu numai prin acoperirea nevoilor sale materiale, ci și prin călăuzirea ce i se dă, prin ajutorul pe care îl primește ca să se poată împotrivi ispitelor și prin înflăcărarea duhului său lăncezit de a trăi o viață devotată.

X. SALUTĂRI DE ÎNCHEIERE

(4:21-23)

4:21 Gândindu-se la credincioșii care se vor fi adunat să asculte citirea scrisorii pe care tocmai le-o scria apostolul, Pavel

FHipeni

807

care tocmai le-o scria apostolul, Pavel salută **pe fiecare sfânt în Cristos. Isus**, trimițând salutări de la **frații care sunt cu el**.

4:22 Suntem obligați să iubim acest verset datorită referirilor la **casa Cezarului**. Imaginația noastră îmbracă forme multiple, în această privință. Be bună dreptate, ne punem întrebări de genul: Cine sunt membrii casei Cezarului la care se referă acest verset? Erau ei oare niște ostași, care primiseră misiunea de a-1 păzi pe apostolul Pavel, fiind mântuiți ulterior prin lucrarea sa? Erau ei oare sclavi sau oameni liberi, care lucrau la palat? Sau poate versetul se referă și la oficialități ale guvernului roman? Nu putem ști precis despre cine este vorba, dar avem o minunată ilustrare a adevărului potrivit căruia, creștinii, asemenea păianjenilor, se strecoară până și în palatelor regilor (Prov. 30:28)! Evanghelia nu cunoaște hotare, ci străpunge până și cele mai formidabile ziduri. Ea se poate sădi, prinzând rădăcini, chiar în mijlocul celor care caută s-o extermină. Cu adevărat porțile Hadesului nu vor putea învinge biserica lui Isus Cristos!

4:23 Acum Pavel încheie cu salutul său caracteristic. **Harul** a strălucit pe prima pagină a acestei scrisori și tot harul răzbate de pe ultima pagină. Din prisosul inimii vorbește gura. Inima lui Pavel era plină până la refuz de cea mai mare temă din toate veacurile: **harul** lui Dumnezeu prin Cristos — și nu e de mirare că acest adevăr scump străbătea toate compartimentele vieții sale. Să-1 lăsăm pe Paul Rees să încheie comentariul asupra cărții Filipeni:

Cel mai mare dintre oameni a scris cea mai caldă dintre scrisori. De-acum îndatorirea izvorâtă din dragoste este

împlinită. Ziua s-a scurs. Apostolul continuă să zacă în lanțuri. Ostașul îl păzește în continuare. Dar nu e nimic! Căci duhul lui Pavel este liber! Mintea lui este lucidă! Inima îi strălucește de bucurie! Iar a doua zi dis-de-dimineată, Epafrodit pornește spre Filipi!²⁴

NOTE FINALE

'(Intro) H. A. A. Kennedy, "Philippians," *The Expositor's Greek Testament*, 111:407.

²(1:1) J.H.Jowett, *The High Calling*, p. 2.

'(1:7) W. E. Vine, *The Epistles to the Philippians and Colossians*, p. 23.

⁴(1:10) Prin derivare, termenul tradus prin „sincer” (eilikrines) înseamnă „neamestecat” sau poate „protejat de soare”. Dacă se acceptă sensul acesta, atunci are același sens ca termenul englez: „sincere” (adică „fără ceară”). Un sculptor cinstit va dăltui până când va reuși să îndepărteze cusurul din statuia de marmură, pe când unul „nesincef” va acoperi imperfecțiunea cu ceară. Dar prin expunerea la soare, ceara din acea statuie s-ar topi, scoțând la iveală încercare de mușamalizare a sculptorului.

⁵(1:11) Lehman Strauss, *Devotional Studies in Philippians*, p. 63.

⁶(1:13)T. W. Drury, *The Prison Ministry of St. Paul* p. 22.

⁷(1:20) Guy King, *Joy Way*, p. 33.

^B(1:21) Jowett, *Calling*, p. 34.

⁹(2:1) F. B. Meyer, *Devotional Com-mentary on Philippians*, p. 77-79.

ⁱ⁰(2:5)Kmg, *Joy Wav*,p. 51.

¹ '(2:6) E. H. Gifford, *The Incarnation*, p. 44, 45.

¹²(2:11) Charles R. Erdman; nu dispunem de altă documentație.

¹³(2:17) George Williams, *The Students Commentary on the Holy Scriptures*, p. 931.

^u(3:7) K\ng, *Joy Way*,p. 81.

¹⁵(3:10) Jowett, *Calling*, p. 217.

¹⁶(3:10)/Wrf,p.81,82.

¹⁷(3:10) Hudson Taylor, citat de D-na Howard Taylor în *Behind the Ranges*, p. 170.

¹⁸(3:10) C. A. Coates, *The Paths of Life and Other Addresses*,p. 127.

¹⁹(3:17) Strauss, *Philippians*, p. 202.

²⁰(4:3) „Toravăș de jug” (*su(n)zugos* în greacă) poate fi substantiv propriu (*Synzy-gus*). Deși încă nu a fost găsit în alt

context, este un nume care se aplica cu precădere unor sclavi.

²¹(4:4) Jowett, *DaybyDay*, p. 169-171.

²²(4:18)/M*, p. 225.

²³(4:19) Williams, *Student's Commentary*, p. 934.

²⁴(4:23) Paul Rees, *The Adequate Man*, p. 127.

BIBLIOGRAFIE

Erdman, C. R. *The Epistle of Paul to the Philippians*. Philadelphia: Westminster Press, 1928. Gifford, E. H. *The Incarnation: A Study of Philippians*. Londra: Hodder & Stoughton, 1897. Jowett, J. H. *The High Calling*. Londra: Andrew Melrose, 1909.

808

Filipeni

Andrew Melrose, 1909, Kelly, William. *Lectures on Philippians and*

Colossians. Londra: G. Morrish, n.d. Kennedy, H. A. A.

"Philippians," The Ex-

positor's Greek Testament, Voi. II.

Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Pub-

lishing Co., 1961. King, Guy H. *Joy Way*. Londra: Marshall,

Morgan & Scott, Ltd., 1954. Meyer, F. B. *Devotional*

Commentary on

Philippians. Grand Rapids: Kregel Publi-

cations, 1979. Rees, Paul. *The Adequate Man*. Westwood,

N.J.: Fleming H. Revell Co., 1959. Strauss, Lehman. *Devotional*

Studies in

Philippians. Neptune, N.J.: Loizeaux

Bros. Publishers, 1959. Vine, W. E. *The Epistles of the*

Philippians

and Colossians. Londra: Oliphants,

1955.